

Plats och tid Laholms församlingshem, 2022-06-21, klockan 18.30-19.30

Beslutande Anne Kjerstin Löfstedt Schulz Rut Jonsson
Denny Bengtsson Britt-Louise Svahn
Irene Persson Bernt Samuelsson
Inger Henriksson Bengt-Åke Nilsson
Anne-Lis Gemhagen Mikael Risenfors
Gerd Bexell Eivor Fritzson
Inger Stenberg Per Ivansson
Eva Bohlin, ersätter Lars Stedt
Ing-Britt Gustafsson, ersätter Levi Johansson
Bo Gustafsson, ersätter Christer Sjöberg

Övriga deltagande Tommy Jacobson, revisor

Utses att justera Britt-Louise Svahn och Ing-Britt Gustafsson
Paragrafer 1-9

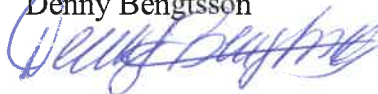
Underskrifter:

Sekreterare

Lisbeth Nilsson

Ordförande

Denny Bengtsson

Justerande

Britt-Louise Svahn

Ing-Britt Gustafsson

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kyrkofullmäktige i Laholms pastorat

Sammanträdesdatum

2022-06-21

Datum för anslags
uppsättande

2022-07-26

Datum för anslags
nedtagande

2022-08-17

Förvaringsplats för
protokollet

Kyrkans hus, Laholm

Underskrift

Lisbeth Nilsson

KF**§ 1 Val av protokolljusterare.**

Till att jämte ordf. justera dagens protokoll utses Britt-Louise Svahn och Ing-Britt Gustafsson.

KF**§ 2 Godkännande av dagordning.**

Kyrkofullmäktige beslutar att godkänna utsänd dagordning.

KF**§ 3 Årsredovisning samt verksamhetsberättelse för år 2021.****KR****§ 32 Årsredovisning för år 2021.**

Ekonom Birgitta Läckström från Göteborgs stifts servicebyrå som tagit fram förslag till Årsredovisning för räkenskapsåret 2021 har redovisat detta förslag gemensamt för kyrkofullmäktige och kyrkoråd, se § 27.

Kyrkoherde Anders Knutsson har redogjort för upprättad verksamhetsberättelse för år 2021, se § 27.

Begravningsombud Bo Fritzson meddelar att han inte har några erinringar mot förslaget till årsredovisning för år 2021.

Kyrkorådet beslutar:

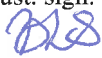

att godkänna Årsredovisning för Laholms pastorat för räkenskapsåret 2021 (Bilaga 1) och överlämna denna tillsammans med Verksamhetsberättelse 2021 (Bilaga 2) till kyrkofullmäktige.

Årsredovisningen för räkenskapsåret 2021 har upprättats av ekonom Birgitta Läckström på stiftets servicebyrå i Göteborg. Kyrkoråd och kyrkofullmäktige har varit kallade till ett gemensamt möte den 19 april 2022 då Birgitta Läckström via länk svarade för en genomgång av årsredovisningen.

Vid detta tillfälle redogjorde också kyrkoherde Anders Knutsson för verksamhetsberättelsen för Laholms pastorat för år 2021.

Båda dokumenten var utskickade tillsammans med kallelsen till ovannämnda möte.

Ingen av kyrkofullmäktiges ledamöter framför några synpunkter.

Ordf. sign. 	Just. sign. 	Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

KF**§ 4 Revisionsberättelse för år 2021.**

Revisor Tommy Jacobson redovisar lämnad revisionsberättelse avseende räkenskapsåret 2021 av vilken bl.a. framgår att revisorerna tillstyrker att kyrkofullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen samt att kyrkofullmäktige beviljar kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Revisionsberättelsen är utsänd tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Kyrkofullmäktige beslutar

att lägga revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2021 till handlingarna.

Bilaga 1.

KF**§ 5 Fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning.****Kyrkofullmäktige beslutar**

att godkänna upprättad årsredovisning för Laholms pastorat för räkenskapsåret 2021, samt

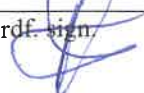

att fastställa årsredovisningens resultaträkning och balansräkning.

Bilaga 2.

KF**§ 6 Beslut om ansvarsfrihet.****Kyrkofullmäktige beslutar**

att bevilja kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2021.

Anne Kjerstin Löfstedt Schulz, Rut Jonsson, Bernt Samuelsson, Inger Henriksson, Inger Stenberg, Ing-Britt Gustafsson och Bo Gustafsson, som alla var ledamöter eller ersättare i kyrkorådet under år 2021, är jäviga och deltar därför inte i vare sig handläggning eller beslut i detta ärende.

Ordf. sign. 	Just. sign. 	Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

KF

§ 7 Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat.

KR

§ 61/2020 Mål för lokalförsörjningsplan.

Enligt kyrkomötets beslut 2016 ska alla pastorat och församlingar som inte ingår i pastorat ha en lokalförsörjningsplan senast den 1 januari 2022. Planen, som ska fastställas av kyrkofullmäktige, ska vara ett strategiskt redskap i pastoratets arbete med att säkerställa en långsiktigt hållbar resurshushållning och omfatta det samlade innehavet av mark, byggnader och anläggningar. Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen ska kyrkofullmäktige fastställa inriktningsmål. Ett utkast till Mål för lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat har sänts ut tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Kyrkorådet beslutar föreslå kyrkofullmäktige

att fastställa Mål för lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat. Bilaga 4.

KF

§ 10/2020 Mål för lokalförsörjningsplan.

Kyrkorådets förslag till mål för lokalförsörjningsplan är utsänt tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Kyrkoherde Anders Knutsson informerar kring arbetet att ta fram en lokalförsörjningsplan för pastoratet.

Bernt Samuelsson påpekar att bra informationsmaterial finns på Svenska kyrkans hemsida.

Kyrkofullmäktige beslutar i enlighet med Kyrkorådets förslag

Att fastställa Mål för lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat.

Bilaga 6.

Mål för lokalförsörjningsplanen i Laholms pastorat (Bilaga 6)

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har kyrkofullmäktige fastställt följande inriktningsmål:

- Varje församling i pastoratet ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och övriga uppgifter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning.
- Laholms pastorat ska senast 2030 ha uppnått klimatneutralitet, det vill säga inte lämna något nettobidrag till den globala uppvärmningen.
- Produkter och material ska ha hög miljöprestanda, lång teknisk livslängd med låga drifts- och underhållskostnader. De bör kunna återanvändas eller återvinnas när de tjänat ut.
- Årskostnaden för församlingsverksamhetens mark, byggnader och anläggningar bör i genomsnitt motsvara högst 25 procent av församlingsverksamhetens årliga intäkt.
- Även fortsättningsvis skall all använd energi vara förnybar.
- Varje kyrkobyggnad och samlingslokal bör nyttjas minst 20 procent av tillgänglig tid.

Följande frågeställningar ska belysas särskilt i lokalförsörjningsplanen för 2022–2031:

- förutsättningar att stycka av och sälja tomter
- förutsättningar att hålla församlingsverksamhetens kostnader för mark, byggnader och anläggningar på en nivå motsvarande högst 25 procent av församlingsverksamhetens årliga intäkter.

§ 7 Forts. nästa sida

Ordf. sign. 	Just. sign. 	Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 7 Forts. från föregående sida**KR****§ 5 Information kring framtagande av Lokalförsörjningsplan.**

Kyrkorådet beslutar adjungera församlingspedagog Hampus Befrits och kyrkogårdsvaktmästare Pontus Gunnesson för information i detta ärende.

Hampus Befrits och Pontus Gunnesson har sedan en tid arbetat med att ta fram förslag till lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat och presenterar här bl.a. uppgifter kring befintliga lokaler, hur mycket de används och driftskostnad per användningstillfälle liksom en uppskattning av hur verksamheter och lokalbehov kan komma att förändras under en tioårsperiod.

En lokalförsörjningsplan ska gälla i tio år men revideras löpande vart fjärde år.

Presentationsmaterialet kommer att skickas ut till ledamöter och ersättare i kyrkorådet.

Kyrkorådet ska under vårens sammanträden diskutera pastoratets framtida lokalbehov och vilka åtgärder som kan bli aktuella, för att därefter lägga fram ett förslag till lokalförsörjningsplan till kyrkofullmäktige.

KR**§ 19 Diskussion kring Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat.**

Kyrkorådet beslutar adjungera församlingspedagog Hampus Befrits till detta ärende.

Informationsmaterial avseende lokalförsörjningsplanen är utsänt inför dagens sammanträde och Hampus Befrits redogör kortfattat för nuläget.

Ett diskussionsunderlag angående eventuella framtida åtgärder delas ut. De närvarande samlas i mindre grupper för att förutsättningslöst samtala kring olika tankar och idéer beträffande både verksamheter och lokaler. Varje grupp redovisar därefter vad man kommit fram till och ombeds också att mejla sina synpunkter till Hampus Befrits.

KR**§ 41 Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat.**

Hampus Befrits och Pontus Gunnesson har tagit fram en förlaga till lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat. Förlagan samt diskussionsunderlag och ytterligare fördjupningsdokument är utsända tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

De närvarande diskuterar planen, först i mindre grupper och därefter gemensamt.

Barnkonsekvensanalys är gjord. I arbetet med lokalförsörjningsplanen har barnverksamhetens och barnens perspektiv aktivt reflekterats över i prognoser och bedömningar.

Kyrkorådet beslutar

att godkänna förslag till Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat 2022-2031 och överlämna planen till kyrkofullmäktige för fastställande.

Bilaga 1.

Förslag till Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat 2022-2031 är utsänt tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Barnkonsekvensanalys är gjord. I arbetet med lokalförsörjningsplanen har barnverksamhetens och barnens perspektiv aktivt reflekterats över i prognoser och bedömningar.

Kyrkofullmäktige beslutar

att fastställa Lokalförsörjningsplan för Laholms pastorat 2022-2031. Bilaga 3.

Ordf. sign. 	Just. sign. 	Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

KF**§ 8 Riktlinjer för begravningsverksamheten i Laholms pastorat.**

KR**§ 42 Riktlinjer för begravningsverksamheten i Laholms pastorat.**

Enligt bestämmelser i kyrkoordningen (2 kap. 6a §) ska det för varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamhet finnas riktlinjer för hur den verksamheten ska vara utformad. När kyrkofullmäktige har fattat beslut om riktlinjerna ska de översändas till stiftet för kännedom.

Framtaget förslag till riktlinjer är utskickade inför dagens sammanträde.

Kyrkorådet gör bedömningen att beslutet inte får någon särskild konsekvens för barn.

Kyrkorådet beslutar:

att godkänna förslag till Riktlinjer för begravningsverksamheten i Laholms pastorat och överlämna dessa riktlinjer till kyrkofullmäktige för fastställande.

Bilaga 2.

Förslag till Riktlinjer för begravningsverksamheten i Laholms pastorat är utsänt tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Kyrkofullmäktige gör bedömningen att beslutet inte får någon särskild konsekvens för barn.

Kyrkofullmäktige beslutar

att fastställa Riktlinjer för begravningsverksamheten i Laholms pastorat.

Bilaga 4.

KF**§ 9 Information/Frågor.**

Önskemål framförs om förbättrad service till allmänheten genom bl.a. utökade telefon- och besökstider till expeditionen i Kyrkans hus.

**

Önskemål framförs om att kontaktuppgifter till medarbetare i pastoratet återigen ska publiceras på sista sidan av samtliga utgåvor av Lagabladet.

**

Framhålls vikten av att kyrkorna hålls öppna för besök så långt det är möjligt.

**

Med anledning av ställd fråga meddelar Lisbeth Nilsson att årsredovisningen publiceras på pastoratets hemsida som en protokollsbilaga.

**

Synpunkter framförs beträffande den planerade arkitekttävlingen om utformning av nytt församlingshem i Skummeslöv.

Ordf. sign. 	Just. sign. 	Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Revisionsberättelse

Till kyrkofullmäktige i Laholms Pastorat, org.nr 252003-6985

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Laholms Pastorat för 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av pastoratets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkofullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De icke-auktoriserade revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

den andra informationen utgörs av ett dokument i vilket årsredovisningen inte ingår: Den andra informationen består av Verksamhetsuppföljning 2021 som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är kyrkorådet som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Kyrkorådets ansvar

Det är kyrkorådet som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Kyrkorådet ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar kyrkorådet för bedömningen av pastoratets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftet avser att upplösa pastoratet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta. ✓

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av pastoratets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i kyrkorådets uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att kyrkorådet använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om pastoratets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett pastorat inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera kyrkorådet om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag, i förekommande fall, identifierat.

De icke-auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av pastoratets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkorådets förvaltning för Laholms Pastorat för år 2021.

Vi tillstyrker att kyrkofullmäktige beviljar kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret. *N*

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Kyrkorådets ansvar

Kyrkorådet ansvarar för pastoratets organisation och förvaltningen av pastoratets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma pastoratets ekonomiska situation och att tillse att pastoratets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och pastoratets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkorådet i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för pastoratets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Laholm den 18 maj 2022

Bo Ivarsson
Revisor

Tommy Jacobson
Revisor

Malmö den 18 maj 2022

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Anders Thulin
Auktoriserad revisor

Årsredovisning

för

Laholms Pastorat

252003-6985

Räkenskapsåret
2021

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	7
Balansräkning	8
Förändringar i eget kapital	10
Noter	11

Kyrkorådet avger följande årsredovisning.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

I Laholms Pastorat, 252003-6985, belägen inom Göteborgs stift, samverkar Laholms församling, 252001-3679 och Skummeslöv församling, 252001-3703 och utgör en kyrklig samfällighet enligt lag om Svenska kyrkan och kyrkoordningen för Svenska kyrkan.

Uppgift och verksamhet

Pastoratet ansvarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning, service samt begravningsverksamheten enligt begravningslagen. Församlingarnas grundläggande uppgift är att "fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission". Syftet är att människor ska komma till tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Varje församling har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen.

Pastoratet har sitt säte i Laholms kommun.

I pastoratets årsredovisning anges belopp i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Den kyrkliga indelningen

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift och

- har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter
- ska anställa och avlöna den personal som behövs
- anskaffar och underhåller den egendom som behövs
- får lämna bidrag till internationell diakoni och mission
- får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till den grundläggande uppgiften
- har ansvar för begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen

Organisation

Kyrkofullmäktige är pastoratets högsta beslutande organ och sammanträder minst två gånger per år. Kyrkofullmäktige består av 25 ledamöter (varav 2 tomma stolar under 2021) och 13 ersättare (varav 3 tomma stolar under 2021).

Kyrkorådet är pastoratets styrelse som ansvarar för den löpande verksamheten och förvaltningen. Kyrkorådet består av 10 valda ledamöter och 10 ersättare.

Kyrkorådet har tillsatt ett beredningsutskott bestående av 4 ledamöter och 3 ersättare.

I varje församling finns ett församlingsråd som ska ha omsorg om församlingens liv och som gemensamt med kyrkoherden har ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingarna respektive pastoratet och är självskriven ledamot i församlingsråd och kyrkoråd.

Församlingsrådet i Laholms församling består av 6 valda ledamöter och 6 ersättare.

Församlingsrådet i Skummeslövs församling består av 6 valda ledamöter och 6 ersättare. *m*

Utöver gällande lagstiftning och förordningar etc. tillämpar pastoratet inomkyrkliga regelverk och dokument såsom kyrkoordningen (KO), Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB), KRED:s rekommendationer och församlingsinstruktion. Inom personalområdet tillämpar pastoratet Svenska kyrkans kollektivavtal. Pastoratet har även upprättat olika typer av policys. I pastoratets årsredovisning anges belopp i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Främjande av ändamål

Ändamålet främjas genom att det i pastoratet firas gudstjänst minst en gång i veckan. Därutöver bedrivs ett stort antal aktiviteter exempelvis konfirmandundervisning, barn- och ungdomsgrupper, leva vidaregrupper, besöksverksamhet och självvårdssamtal, för att uppfylla den grundläggande uppgiften. Begravningsverksamheten bedrivs enligt begravningslagen.

Verksamhetsinformation

	2021	2020	2019	2018	2017
Antal gudstjänstdeltagare (i samtliga gudstjänster)	9 659	9 366	23 401	18 466	22 009
- varav antal deltagare i kyrkliga handlingar	1 628	3 616	7 078	6 347	7 979
- varav antal nattvardsgäster (kommunikanter)	497	1 381	3 793	2 797	2 413
Antal döpta	68	54	76	79	70
Antal konfirmerade	49	51	39	61	51
Antal begravningsgudstjänster	77	110	92	86	89
Antal vigselgudstjänster	10	8	15	15	19
Antal aktiva inträden	13	12	13	11	16
Antal aktiva utträden	105	95	95	87	122
<i>Fasta grupper</i>					
Antal deltagare i barn- och ungdomsverksamhet	85	75	89	111	135
- varav antal körmedlemmar	47	13	9	20	20
Antal deltagare i vuxenverksamhet	221	200	261	216	218
- varav antal körmedlemmar	131	70	115	112	97
<i>Öppen verksamhet</i>					
Antal besökare i barn- och ungdomsverksamhet	597	540	2 497	2 371	2 376
Antal besökare i vuxenverksamhet	190	903	3 362	2 477	2 910
Antal personer som besökts i den diakonala verksamheten	136	50	203	175	195

Under 2021 har vår verksamhet påverkats av de restriktioner som Folkhälsomyndigheten infört. Möjligheten av att delta i olika verksamheter har kraftigt begränsats.

Resultat och ställning

Pastoratet visar ett resultat för verksamhetsåret 2021 på 5 554 tkr (1 093 tkr). Verksamhetens resultat är -546 tkr (-141 tkr). Resultat från de finansiella investeringarna är 6 100 tkr (1 234 tkr). Resultatet är 7 121 tkr bättre än budgeterat resultat (-1 567 tkr) vilket främst beror på att:

- Övriga kostnader är lägre än budget med ca 550 tkr, vilket beror på att verksamheter inte kunnat bedrivas som planerat pga. Covid- 19.

- Personalkostnader är lägre än budget med ca 863 tkr på grund av att man haft vakanser på ej tillsatta tjänster.

- Resultat från finansiella investeringar har genererat ett överskott med 5 931 tkr över budget. Budgeten var av försiktighetsskäl lågt beräknad men den största anledningen är att man under 2021 bytte en av de portföljförvaltande bankerna till Länsförsäkringar och vid försäljningen av portföljen realiserade ett positivt resultat.

Begravningsverksamheten visar ett överskott med 643 tkr (1 606 tkr) främst pga. lägre kostnader för övriga externa kostnader bl. a underhåll men även pga. att slutavräkningen för 2019 gav en återbetalning med ca 200 tkr.

Målsatt kapital

Pastoratets mål för det egna kapitalets storlek uppgår till 34 000 tkr (34 000 tkr). Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 22 681 tkr (17 126 tkr).

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2021	2020	2019	2018	2017
Tillhöriga per den 31 december (antal)	8 793	8 762	8 889	8 918	8 927
Tillhöriga per den 31 december (andel av invånarna, %)	61,39	62,45	63,60	65,60	67,10
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift (%)	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08
Medelantalet anställda	30	28	28	28	29
- varav medelantalet anställda i begravningsverksamheten	8	7	7	0	0
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	30 581	33 011	30 696	29 980	27 930
Verksamhetens resultat	-546	-140	994	-76	79
Resultat från finansiella investeringar	6 100	1 234	1 121	1 738	1 762
Årets resultat	5 554	1 093	2 056	1 662	1 841
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift. (tkr)	20 736	20 514	20 674	20 701	19 298
- varav slutavräkning (tkr)	587	673	1 110	1 534	845
Begravningsverksamhetens nettokostnader	8 129	8 462	8 176	7 298	7 246
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	58,12	51,28	54,75	57,20	59,30
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	7,29	6,82	6,78	7,00	8,30 ^N

Ekonomisk ställning

Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000
Eget kapital (tkr)	56 681	51 126	50 033	47 977	46 315
Soliditet (%)	79,70	78,10	77,57	81,10	81,90
Värdesäkring av eget kapital (%)	10,86	2,19	4,29	3,60	4,20
Likviditet (%)	485,02	427,80	429,50	355,01	508,10

Definitioner

Kyrkoavgift (%) - Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

Begravningsverksamhetens nettokostnader - Begravningsverksamhetens totala kostnader minus Övriga intäkter och Ränteintäkter

Varav slutavräkning - För förklaring se redovisningsprinciper.

Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Värdesäkring av eget kapital (%) - Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Likviditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Högsta förvaltningsdomstolens dom fastställde att tillhandahållande av IT-tjänster och administrativa tjänster inom Trossamfundet Svenska kyrkan inte utgör näringsverksamhet vilket innebär att pastoratet kan köpa och sälja tjänster utan att det blir momspliktigt till andra församlingar, stift och nationella nivå. Det gör det både enklare och billigare att köpa tjänster av varandra. Detta innebär att inköp från servicebyrån kommer att vara momsbefriade och därmed kommer detta att minska kostnaden för dessa tjänster.

I Skogaby fortsätter arbetet med inköp och planering av mark för kompostering och begravningsplats för andra religioner. Även arbetet med planering och projektering för fastigheten Plommonet 5 intill kyrkogården fortskrider.

Ny hiss och ventilation har gjorts i Kyrkans Hus. Man planerar även för en utbyggnad av personalkök i fastigheten.

Trädplanteringar har gjorts både på St. Clemens och Skummeslövs kyrkogårdar.

Installering av nytt högtalarsystem och filmutrustning har påbörjats i både St Clemens och Skummeslövs kyrka.

Ett byte av bank för kapitalplacering har skett från Handelsbanken till Länsförsäkringar.

Punktinsatser under coronapandemin med olika verksamheter har gjorts, som exempel telefonidiakoni, filminspelningar, verksamheter via ZOOM och andra öppna verksamheter som följt restriktionerna. *M*

Finansiella instrument

Pastoratets riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i ett av kyrkofullmäktige fastställt medelsförvaltningsreglemente. Gällande reglemente antogs under år 2010 med uppdatering under 2016 och innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. Denna gäller för placeringar på Swedbank. Vid överflytt från Handelsbanken till Länsförsäkringar under 2021 antogs nytt Reglemente för medelsförvaltning. Vid utgången av 2021 hade pastoratets långfristiga värdepappersinnehav ett marknadsvärde om 515 tkr (515 tkr). Marknadsvärdet på de kortfristiga placeringarna uppgick till 38 418 tkr (33 871 tkr), totalt 38 934 (34 386 tkr). Pastoratet gör regelbundet en översyn av sina riktlinjer för finansiella instrument.

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

	Plan 2024	Plan 2023	Beslutad 2022	Utfall 2021	Förändring 2021 – 2022 (%)
Kyrkoavgift	21 454	21 340	20 930	20 736	0,94
Ekonomisk utjämning	-649	-667	-531	-396	34,09
	20 805	20 673	20 399	20 340	

Invånarantalet i pastoratet ökar samtidigt som andelen kyrkotillhöriga minskar. Varje utträde ur Svenska kyrkan innebär ett inkomstbortfall. Då merparten av pastoratets kostnader är fasta kommer utträden att påverka förmågan att tillhandahålla verksamhet i samma omfattning som tidigare.

På grund av det rådande kriget i Ukraina kan aktiemarknaden i världen komma att påverkas negativt, så även Laholms pastorats värdepappersinnehav.

Om det blir krig eller oro i landet, så kan det få påverkan på verksamheten. Beredningsplanen uppdateras. Inventering av sängplatser för flyktingar.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Pastoratet bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Kollekter

	2021	2020	2019	2018	2017
Förmedlade rikskollekter	24	35	43	51	54
Förmedlade stiftskollekter	7	10	15	10	13
Förmedlade församlingskollekt	16	26	52	75	48
Församlingskollekt till egen verksamhet	39	22	83	74	60
Summa kollekt	86	93	193	210	175

Kollekter tas upp i samband med gudstjänst. En riks- eller stiftskollekt tas upp till samma ändamål och på samma dag i hela landet/hela stiftet. Kollektändamål och dagar fastställs av kyrkostyrelsen respektive domkapitlet. Församlingskollekt beslutas i församlingen. Församlingskollekt tas upp till förmån för en annan juridisk person. Sådana förmedlade kollekt tas inte upp i pastoratets resultaträkning.

Förvaltade stiftelser

Pastoratet förvaltar 2 (2) stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 426 tkr (427 tkr). Tillgångarnas marknadsvärde uppgår till 430 tkr (430 tkr). ✓

Resultaträkning

Tkr

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift		20 736	20 514
Begravningsavgift	2	8 129	8 462
Ekonomisk utjämning	3	-396	-471
Utdelning från prästlönetillgångar	4	111	90
Erhållna gåvor	5	75	23
Erhållna bidrag	6	879	2 938
Nettoomsättning	7	897	1 274
Övriga verksamhetsintäkter		150	181
Summa verksamhetens intäkter		30 581	33 011
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader		-11 121	-13 970
Personalkostnader	8	-17 776	-16 930
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 230	-2 252
Summa verksamhetens kostnader		-31 127	-33 152
Verksamhetens resultat		-546	-141
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	9	3	-32
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		6 215	1 382
Räntekostnader och liknande resultatposter		-118	-116
Resultat efter finansiella poster		5 554	1 093
Årets resultat		5 554	1 093

Balansräkning

Tkr

Not

2021-12-31

2020-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	10	30 836	30 589
Inventarier, verktyg och installationer	11	3 949	3 587
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	12	1 475	1 423
		36 260	35 599

Finansiella anläggningstillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav	13	515	515
		515	515

Summa anläggningstillgångar 36 775 36 114

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		415	213
Övriga fordringar		177	76
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		355	1 225
		947	1 514

Kortfristiga placeringar 13 31 632 27 666

Kassa och bank 14 1 756 174

Summa omsättningstillgångar 34 335 29 354

SUMMA TILLGÅNGAR 71 110 65 468

Balansräkning	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat		51 127	50 033
Årets resultat		5 554	1 093
Summa eget kapital		56 681	51 126
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	15	5 134	4 522
Gravskötselskuld	16	1 573	1 352
Skuld begravningsverksamhet		643	1 606
Summa långfristiga skulder		7 350	7 480
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		216	175
Skuld begravningsverksamhet		1 606	1 196
Leverantörsskulder		1 799	2 116
Gravskötselskuld	16	251	247
Övriga skulder		599	1 167
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 608	1 961
Summa kortfristiga skulder		7 079	6 862
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		71 110	65 468

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

Förändring av eget kapital

	Balanserat resultat	Församlings- kyrkas fastighetsfond	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2020-01-01	47 977	0	2 056	50 033
Omföring av föregående års resultat	2 056		-2 056	0
Årets resultat			1 093	1 093
Utgående balans 2020-12-31	50 033	0	1 093	51 126
Ingående balans 2021-01-01	50 033	0	1 093	51 126
Omföring av föregående års resultat	1 093		-1 093	0
Årets resultat			5 554	5 554
Eget kapital 2021-12-31	51 126	0	5 554	56 680 ✓

[Handwritten signature]

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Pastoratets årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554), begravningslagen (1990:1144) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*. Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED).

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Kyrkoavgift och begravningsavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Från och med 2017 har en enhetlig begravningsavgift införts i hela landet förutom i Stockholm och Tranås. Den begravningsavgift som församlingen erhåller för året fastställs av Kammarkollegiet utifrån det preliminära kostnadsunderlag som församlingen redovisar. Den i resultaträkningen intäktsredovisade begravningsavgiften motsvarar det faktiska kostnadsunderlaget d.v.s. det belopp som erfordrats för att bedriva årets begravningsverksamhet. Se även Begravningsverksamhetens särredovisning, not 2.

Erhållna gåvor och bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när pastoratet är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden.

Skattepliktig näringsverksamhet

Pastoratet bedriver, förutom sin ideella verksamhet, näringsverksamhet som är skattepliktig. Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändring i uppskjuten skatt, redovisas, i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där. *w*

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Pastoratets inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstslagen (1999:1229).

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom den 9 februari 2021 fastställt att Svenska kyrkans nationella nivåns tillhandahållande av IT-tjänster och administrativa tjänster till Svenska kyrkans församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift inte utgör näringsverksamhet.

Högsta förvaltningsdomstolens domskäl är principiellt utformade och domen har generell räckvidd och kan tillämpas på alla typer av tillhandahållanden som sker mellan olika enheter inom trossamfundet Svenska kyrkan i syfte att bedriva Svenska kyrkans verksamhet.

Det innebär att från och med första januari 2021 kan de enheter som fakturerar andra inomkyrkliga enheter göra detta moms- och skattefritt. Detta gäller för transaktioner mellan inomkyrkliga enheter (församlingar, pastorat, stift, nationell nivå).

I den mån pastoratet bedriver näringsverksamhet riktad till utomkyrkliga enheter är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig.

Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 % används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet.

Pastoratet är befriad från inkomstskatt i sin ideella verksamhet eftersom den uppfyller kraven som samhällsnyttig enligt skattelagstiftningen.

Materiella anläggningstillgångar

I pastoratet finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld.

De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då församlingens ändamål är religiös verksamhet.

Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar.

Inventarier med ett anskaffningsvärde under 50 % av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Mark, med undantag av begravningsplatsens mark har, obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Begravningsplatsens mark skrivs av på 50 år.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Kyrkogårdsmark	50 år
Markanläggning	10-50 år
Byggnader	30-50 år
Bilar	5 år
Datautrustning	5 år
Övriga inventarier, verktyg och installationer	5-10 år

Uppdelning i komponenter

I samband med övergången till K3 delades vissa av pastoratets materiella anläggningstillgångar upp i komponenter.

Pastoratet har använt den förenklingsmodell som Svenska Kyrkans redovisningskommitté (KRED) tagit fram, KRED 2017:2 Materiella anläggningstillgångar enligt K3), för kyrkobyggnader, uppförda före år 2000 och med ett redovisat värde per den 31 december 2016 som understiger 5 miljoner kronor.

Förenklingsmodellen innebär kortfattat att ingående redovisat värde per 1 januari 2017 fastställs som Övergångspost. Övergångsposten skrivs av med 4,76 % per år med en linjär avskrivning dvs. den är helt avskriven efter 21 år. Tillkommande komponenter på kyrkobyggnaden aktiveras och skrivs av utifrån bedömd nyttjandetid.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3, kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehåser för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37, där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i not i förekommande fall. v

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när pastoratet blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och pastoratet har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Långfristiga värdepappersinnehav – post för postvärdering

Innehaven i posten innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt till anskaffningsvärde, dock med avdrag för nedskrivning när värdet på balansdagen är lägre än redovisat värde.

Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten Resultat från finansiella anläggningstillgångar.

Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för aktier och andelar och övriga enskilda finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelse på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Eventualförpliktelse

En eventualförpliktelse är

- en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtids händelser som inte ligger inom pastoratets kontroll, inträffat eller uteblir eller
- en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning på sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Eventualtillgång

En eventualtillgång är en möjlig tillgång till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte ligger inom pastoratets kontroll, inträffar eller uteblir.

[Handwritten signature]

Not 2 Begravningsverksamheten

Laholms pastorat är huvudman för begravningsverksamheten inom församlingens geografiska område. Begravningsverksamheten finansieras av begravningsavgiften. Begravningsavgiften får inte användas till annat än de uppgifter som anges i begravningslagen.

	2021	2020
Begravningsverksamhetens särredovisning		
Verksamhetens intäkter		
Begravningsavgift-erhållet för året	8 772	10 068
Övriga intäkter	444	518
Summa verksamhetens intäkter	9 215	10 586
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-3 814	-3 442
Övriga kostnader	-3 573	-4 441
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-1 020	-945
Summa verksamhetens kostnader	-8 407	-8 828
Finansiella poster		
Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	-165	-152
Begravningsverksamhetens överskott	643	1 606
Begravningsavgift redovisad i resultaträkningen		
Begravningsavgift - erhållet för året	8 772	10 068
Avgående överskott enligt särredovisningen	-643	-1 606
Summa begravningsavgift redovisad i resultaträkningen	8 129	8 462

Kommentarer till årets verksamhet

Begravningsverksamhetens överskott beror på att slutavräkning för 2019 blev +200 tkr. Övriga kostnader blev lägre än budgeterat främst pga lägre underhållskostnader. Personalkostnaderna är högre än budgeterat då man haft fler anställningstimmar.

Huvudmannens skuld avseende begravningsverksamheten

Ingående skuld	-2 802	-2 561
Reglering av 2018 års kvarvarande överskott		1 365
Reglering av 2019 års överskott	1 196	
Årets överskott	-643	-1 606
Utgående skuld	-2 249	-2 802
Varav långfristig skuld	-643	-1 606
Varav kortfristig skuld	-1 606	-1 196

Finansiering av anläggningstillgångar

Församlingen har en extern upplåning hos kreditinstitut på 5 350 tkr för finansiering av anläggningstillgångar i begravningsverksamheten. ✓

Not 3 Ekonomisk utjämning

Alla församlingar och kyrkliga samfälligheter omfattas av ett inomkyrkligt utjämningsystem. Syftet med utjämnningen är att omfördela en del av kyrkoavgiften och därigenom bibehålla möjligheten till en rikstäckande kyrklig verksamhet. Kyrkomötet beslutar om kriterierna för utjämnningen.

Not 4 Utdelning från prästlönetillgångar

Pastoratet har 0,598 (0,598) andelar i avkastningen från de stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna. Prästlönetillgångarna är stiftsliknande förmögenheter. Minst 50 % av avkastningen går till andelsägande församlingar och pastorat, resterande går till det inomkyrkliga utjämningsystemet. Andelarna innebär inget inflytande i förvaltningen och går ej heller att överlåta.

Not 5 Erhållna gåvor

	2021	2020
Gåvor redovisade i resultaträkningen		
Församlingskollekt till egen verksamhet	39	22
Gåva till församlingens verksamhet	36	0
Summa	75	23

Not 6 Erhållna bidrag

	2021	2020
Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen		
Kyrkoantikvarisk ersättning	130	2 321
Övriga bidrag från stiftet	348	331
Arbetsmarknadsbidrag	152	191
Övriga bidrag	249	95
Summa	879	2 938

Not 7 Nettoomsättning

	2021	2020
Gravskötselintäkter	453	775
Hysesintäkter	9	14
Deltagaravgifter	128	98
Intäkter från näringsverksamhet	102	102
Övriga intäkter	204	285
	897	1 274

Not 8 Personal

	2021	2020
Medelantalet anställda		
Kvinnor	20	19
Män	10	9
	30	28

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp. Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.

Könsfördelningen i kyrkorådet och bland ledande befattningshavare

	Antal på balansdagen 2021-12-31			Antal på balansdagen 2020-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Kyrkorådsledamöter	7	4	11	7	4	11
Ledande befattningshavare	0	1	1	0	1	1

Löner, arvoden och andra ersättningar

	2021	2020
Ledamöter i kyrkoråd samt kyrkoherde	1 028	1 032
Anställda	11 361	11 015
	12 389	12 048

Arbetsmarknadsbidrag

	2021	2020
Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	249	191

Ersättning till ordföranden i kyrkonämnd eller kyrkoråd

	2021	2020
Till ordföranden i kyrkorådet har ersättning utgått med	56	65

Pensionskostnader och andra sociala avgifter

	2021	2020
Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	852	744
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	3 779	3 160
	4 631	3 903

Pastoratet har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 9 Resultat från finansiella investeringar

	2021	2020
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Räntor	3	0
Utdelning	355	303
Realisationsvinster	5 860	1 079
Nedskrivning	0	-32
	6 218	1 350

Not 10 Byggnader och mark

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	72 764	68 341
Inköp	704	462
Försäljningar/utrangeringar	-263	
Omklassificeringar	1 201	3 961
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	74 405	72 764
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-2 883	-1 451
Årets bidrag	0	-1 432
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	2 883	2 883
Netto anskaffningsvärde	71 522	69 881
Ingående avskrivningar	-39 292	-37 680
Försäljningar/utrangeringar	256	
Årets avskrivningar	-1 651	-1 612
Utgående ackumulerade avskrivningar	-40 686	-39 292
Ingående nedskrivningar	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-6	
Återförda nedskrivningar	6	
Årets nedskrivningar		0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	30 836	30 589

Not 11 Inventarier, verktyg och installationer

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	12 049	11 515
Inköp	935	1 362
Försäljningar/utrangeringar	-1 113	-828
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 871	12 049
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-60	-60
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	60	60
Netto anskaffningsvärde	11 811	11 989
Ingående avskrivningar	-8 402	-8 590
Försäljningar/utrangeringar	1 113	828
Årets avskrivningar	-572	-640
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 862	-8 402
Utgående redovisat värde	3 949	3 587

Not 12 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	1 423	1 181
Utgifter under året	1 253	6 750
Under året erhållen Kyrkoantikvarisk ersättning (KAE)	0	-1 433
Omklassificerat till underhåll	0	-2 548
Under året färdigställda tillgångar, omklassificering	-1 201	-2 528
Utgående balans	1 475	1 423

Pågående nyanläggningar avser ny ekonomibyggning Plommonet 6, nytt församlingshem i Skummeslöv, nya högtalarsystem i S:t Clemens kyrka och Skummeslövs kyrka, hiss och utbyggnad kök i Kyrkans hus samt muslimsk kyrkogård Skogaby. Dessa arbeten beräknas vara färdigställda under 2022-2024. Under året har ventilation Skummeslövs församlingshem, lekplats vid Skummeslövs församlingshem och takbyte Kyrkogatan 5 slutförts.

Not 13 Värdepappersinnehav

	Redovisat värde		Marknadsvärde på bokslutsdagen	
	Detta år	Föreg. år	Detta år	Föreg.år
Långfristiga värdepappersinnehav				
Övriga långfristiga placeringar	515	515	515	515
Summa långfristiga värdepappersinnehav	515	515	515	515
Kortfristiga placeringar				
Noterade aktier	0	8 307	0	10 853
Noterade aktiefonder	24 659	8 034	31 519	11 685
Noterade räntebärande värdepapper	0	5 150	0	5 178
Noterade räntefonder	6 973	6 174	6 900	6 155
Summa kortfristiga värdepappersinnehav	31 632	27 665	38 418	33 871
Summa värdepappersinnehav	32 148	28 180	38 934	34 386

	2021-12-31	2020-12-31
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	750	750
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	750	750
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-235	-203
Årets nedskrivningar	0	-32
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-235	-235
Utgående bokfört värde	515	515 ✓

Not 14 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 0 tkr (0 tkr) behållning på det s.k. Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå eftersom det är en del av Svenska kyrkans koncernkonto. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Pastoratet har en beviljad checkräkningskredit på 2 500 tkr (2 500 tkr).

Not 15 Långfristig skuld

	2021-12-31	2020-12-31
Andel av långfristiga skulder som förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	4 268	3 826
Gravskötselskuld, begravningsverksamhetens åtagande	28	35
Gravskötselskuld, serviceverksamhetens åtagande	677	550
	4 973	4 410

Generell säkerhet

Pantbrev i fastigheten Laholm Hummern 15 (670 tkr)

Not 16 Gravskötselskuld

	2021-12-31	2020-12-31
Långfristig gravskötselskuld		
Begravningsverksamhetens åtaganden	95	112
Församlingens åtaganden (serviceverksamheten)	1 478	1 240
	1 573	1 352
Kortfristig gravskötselskuld		
Begravningsverksamhetens åtaganden	17	29
Församlingens åtaganden (serviceverksamheten)	234	218
	251	247
Andel av gravskötselskulden som förfaller senare än fem år efter balansdagen		
Begravningsverksamhetens åtaganden	28	35
Församlingens åtagande (serviceverksamheten)	677	550
	705	584

Skötselåtaganden påbörjade före år 2000 utgör begravningsverksamhet medan åtaganden påbörjade från år 2000 utgör församlingsverksamhetens åtaganden (serviceverksamhet).

Not 17 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Portföljvärdet (marknadsvärdet) på portföljen i Länsförsäkringar har pga omständigheterna i Europa och Ukraina sjunkit under anskaffningsvärdet. ✓

Laholm den 19 april 2022

Lars Stedt
Kyrkorådets ordförande

Mikael Risenfors

Annita Aspö

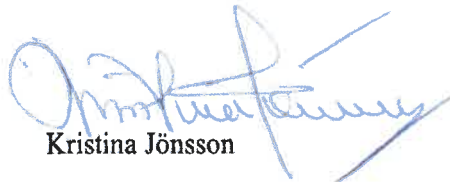
Gerd Bexell

Levi Johansson

Ruth Johnsson

Kristina Jönsson

Bernt Samuelsson

Anne-Kjerstin Löfstedt Schulz

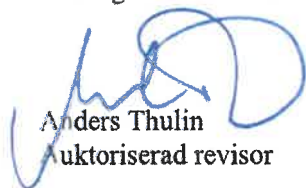
Bengt-Åke Nilsson

Anders Knutsson
Kyrkoherde

Vår revisionsberättelse har lämnats 18 maj 2022

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Anders Thulin
Auktoriserad revisor

Tommy Jacobson
Revisor

Bo Ivarsson
Revisor

[Handwritten signature]

LOKALFÖRSÖRJNINGSP LAHOLMS PASTORAT 2022–2031

[Handwritten signature]

Innehåll

1. Inledning

Denna lokalförsörjningsplan gäller Laholms pastorat, som omfattar Laholms och Skummeslövs församlingar. Lokalförsörjningsplanen fastställdes av kyrkofullmäktige den 21 juni 2022 (dnr _____) och omfattar perioden 2022–2031.

Enligt kyrkoordningen ska varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat ha en lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ska fastställas av kyrkofullmäktige, och kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om den ska ändras (kyrkoordningen 3 kap. 2 § och 47 kap. 12 §). Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans bestämmelser om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:8).

Lokalförsörjningsplanen för Laholms pastorat är upprättad i enlighet med kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser. Enligt bestämmelserna ska lokalförsörjningsplanen innehålla redogörelser för:

- kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen
- verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar
- bestånd av mark, byggnader och anläggningar
- planerade åtgärder
- konsekvensanalys.

Planeringsperioden ska vara minst tio år.

Lokalförsörjningsplanen omfattar både församlings- och begravningsverksamheten. De analyser och prognoser som redovisas i planen utgår från utfallet 2019.

Detta är pastoratets första lokalförsörjningsplan, och förhoppningen är att planen ska vara ett redskap som underlättar och stödjer genomförandet av församlingens vision, uppdrag och kallelse. Innehållet i planen kommer att vidareutvecklas efter hand, liksom rutinerna för att uppdatera och revidera planen.

Lokalförsörjningsplanen har upprättats av pastoratets processledare för lokalförsörjningsplaner i samverkan med arbetsgruppen för lokalförsörjningsplanering. Överväganden och prioriteringar har gjorts av pastoratets samplaneringsfunktion, som består av kyrkoherden och verksamhetsansvariga från respektive församling. Beredningen av planen har skett i samverkan med kyrkorådet och församlingsråden enligt de rutiner som gäller inför beslut i kyrkofullmäktige.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including a large signature, the initials 'AS', and a symbol resembling a stylized 'K' or 'B' with a superscript '2' above it.

2. Mål och planeringsförutsättningar

Kapitlet innehåller en sammanfattning av de mål och förutsättningar som ligger till grund för upprättandet av lokalförsörjningsplanen, inklusive en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.

Mål och utgångspunkter i församlingsinstruktionen

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska lokalförsörjningsplanen relatera till församlingsinstruktionen. Det betyder att lokalförsörjningsplanen ska bidra till att församlingarna kan utföra sitt uppdrag och sin kallelse i lokaler som är ändamålsenliga med en långsiktigt hållbar resurshushållning.

Laholms pastorats församlingsinstruktion innehåller bland annat följande övergripande målsättningar för församlingarnas arbete. Pastoratet ska:

- arbeta för att göra tron känd genom samverkan
- skapa mötesplatser för att dela tro och liv
- se till barnens behov av att möta människor från olika generationer
- Använda resurser långsiktigt och uthålligt gällande miljö, hållbarhet och ekonomi.
- Arbeta med gudstjänsten för att både skapa nya möjligheter och värna traditioner
- Utöka kyrklig verksamhet i nyetablerade områden
- Skapa olika mötesplatser

Tillit - Öppen gemenskap - Delaktighet

Vår vision är att

i tillit till Jesus och Bibelns ord

leva i öppen gemenskap

Kyrkobyggnadernas särställning

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska kyrkobyggnadernas särställning beaktas i lokalförsörjningsplaneringen. Kyrkobyggnaderna har en unik betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra det grundläggande uppdraget. De är också viktiga identitetsbärare för såväl enskilda församlingar som hela Svenska kyrkan. En viktig utgångspunkt för lokalförsörjningsplanen är att kyrkorna och det kyrkliga kulturarvet som helhet representerar ett av de mest värdefulla inslagen i kulturmiljön. I pastoratet ingår följande kyrkor/kapell/gudstjänstlokaler:

S:t Clemens kyrka, Kyrkstallet, Skummeslövs kyrka, Skummeslövs begravningsannex, Skogaby kapell, Mellbystrandsgården och S:ta Gertruds kapell. Följande kyrkor/kapell inom pastoratet är skyddade enligt kulturmiljölagen: S:t Clemens kyrka, Skummeslövs kyrka, Skogaby kapell och S:ta Gertruds kapell. För skyddade kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkotomter gäller att de ska vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseenden och karaktärer inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligt förändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har kyrkofullmäktige fastställt följande inriktningsmål:

- Varje församling i pastoratet ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och övriga uppgifter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning.
- Laholms pastorat ska senast 2030 ha uppnått klimatneutralitet, det vill säga inte lämna något nettobidrag till den globala uppvärmningen.
- Produkter och material ska ha hög miljöprestanda, lång teknisk livslängd med låga drifts- och underhållskostnader. De bör kunna återanvändas eller återvinnas när de tjänat ut.
- Årskostnaden för församlingsverksamhetens mark, byggnader och anläggningar bör i genomsnitt motsvara högst 25 procent av församlingsverksamhetens årliga intäkt.
- Även fortsättningsvis skall all använd energi vara förnybar.
- Varje kyrkobyggnad och samlingslokal bör nyttjas minst 20 procent av tillgänglig tid.

Följande frågeställningar ska belysas särskilt i lokalförsörjningsplanen för 2022–2031:

- förutsättningar att stycka av och sälja tomter
- förutsättningar att hålla församlingsverksamhetens kostnader för mark, byggnader och anläggningar på en nivå motsvarande högst 25 procent av församlingsverksamhetens årliga intäkter.

3. Omvärldsbeskrivning

I kapitlet redogörs för faktorer i omvärlden som väntas få betydelse för församlingarnas lokalförsörjning under de kommande tio åren. Omvärldsbeskrivningen baseras på den som togs fram inför upprättandet av församlingsinstruktionen, på den egna verksamhetsstatistiken samt på analyser av kommunens översiktsplan, bostadsbyggnadsplan och befolkningsprognoser.

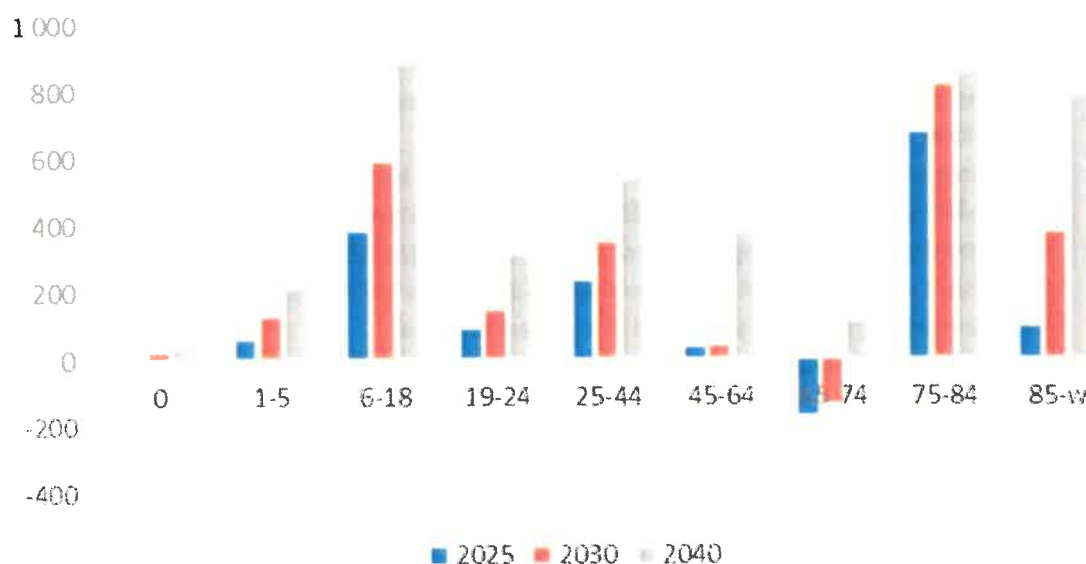
Befolkningsutveckling och planerat bostadsbyggande

Laholms pastorat består av kustremsan med Allarp, Skummeslövsstrand och Mellbystrand samt stadskärnan Laholm med kringliggande landsbygd. Laholms kommunyta täcks upp av Laholms och Höks pastorat. Laholms kommun skiljer sig från länet och riket genom en större andel äldre, de senaste åren har även de yngsta åldrarna ökat kraftigt. Ca 50 % av pastoratets invånare bor i Laholm och ca 35 % i tätorterna Mellbystrand, Allarp, Skummeslöv och Skottorp. Under 2019 hade pastoratet 13985 invånare varav 8888 var tillhörande i svenska kyrkan vilket ger en tillhörighet på 63,6%. Vi kan konstatera att medlemsandelen bland kvinnor (66,8%) är något större än bland män (60,3%). Med utgångspunkt i kommunens befolkningsprognos väntar vi en befolkningsökning med 2838 personer fram till år 2031 vilket ger en befolkning på 16823. Framåt förutspås ökning i alla åldersgrupper utom 25-29 samt 70-74 som i stället väntar en mycket liten minskning. För hela kommunen (Laholms och Höks pastorat) väntas antalet förskolebarn vara 125 fler år 2025 än 2019 och 210 fler år 2040. Barn mellan 6-18 år beräknas vara 600 fler år 2030 än 2019. Stor nybyggnation sker i Skottorp/Skummeslöv/Allarp, under perioden 2020-2030 väntas 505 nya bostäder (Småhus, Hyresrätt och bostadsrätter) byggas vilket enligt kommunens beräkningsmodell ger ca 1500 personer i dessa nybyggda områden. Även stationsområdet i Laholm samt östra Nyby väntar stor expansion de kommande 10 åren, 2030 väntas totalt 550 nya bostäder i dessa områden vilket innebär drygt 1600 personer

4

Förändring jämfört med folkmängd 2019-12-31

FIGUR 1 FÖRVÄNTAD UTVECKLING AV ÅLDERSFÖRDELNINGEN I KOMMUNEN. KÄLLA: LAHOLMS KOMMUNS BEFOLKNINGSPROGNOS 2020-2040.

Arbete, skola och fritid

Ryggraden i näringslivsstrukturen är tillverkande små- och medelstora företag inom främst trä-, plast- och verkstadsbranschen, livsmedelsindustri och grafisk produktion. Jord- och skogsbruket är fortfarande stort men tjänstesektorn ökar succesivt. Arbetslösheten ligger i Laholm något högre än övriga Halland men lägre än riket totalt. I pastoratet uppgick den totala arbetslösheten till 7,4 % i januari 2021, efter drygt ett år av pandemi, i början av pandemin mars 2020 låg arbetslösheten på 6,3 %. Bland unga ses en mycket stor ökning det senaste året då arbetslösheten i januari 2021 uppgick till 10,7% från 7,3 % i mars 2020. Arbetslösheten bland utrikesfödda låg i januari 2021 på 20,4% och är oförändrad de senaste 12 månaderna. Skillnaden i arbetslöshet mellan utrikesfödda och hela befolkningen är alltså 13 %. I pastoratet finns 16 förskolor, en lågstadieskola, fyra låg/mellanstadieskolor, en högstadieskola och gymnasium. Grundsärskola samt gymnasiesärskola finns i Laholm. Kommunen driver öppen förskola på familjecentralen i Laholm. Kulturskolan erbjuder elever från förskoleklass till och med gymnasiet kurser inom spåren "Konst & Media", "Scenkonst" och "Musik". En slutsats är att de flesta av pastoratets 13-16åringar går skola i Laholm. Två högstadieskolor finns också i grannpastoratet Höök så några av pastoratets barn går i dessa skolor. Föreningslivet domineras av idrotts- och kulturföreningar. Andra trossamfund är Svenska alliansmissionen som huserar i Missionshuset, samt muslimsk församling.

Kommunikationer

Pastoratet har goda kommunikationer till kringliggande kommuner både genom Europaväg 6 (E6) som förbinder pastoratet norr- och söderut, väg 15 och väg 24 österut samt västkustbanan (järnväg) mellan Göteborg och Lund vilken ses som ryggraden i Hallands kollektivtrafik (enl. Region Halland). Inom kommunen finns 13 busslinjer för resor lokalt (hallandstrafiken.se), man kan notera att begränsad trafik på kvällar och helger hämmar framför allt barn och ungas möjlighet att röra sig inom pastoratet.

Risk och sårbarhet samt krisberedskap

I kommunens risk- och sårbarhetsanalys för 2019–2022 identifieras ett antal olika risker. I kategorin naturolyckor presenteras Stormar, Värmeböljor samt översvämning Lagan som risker att förebygga och planera för, dricksvattenbrist under sommarmånaderna under de senaste åren är exempel på detta. I kategorin Olyckor noteras Utsläpp Laholmsbukten, Dammbrott samt Kemikalieolycka nära vattentäkt. I kategorin infrastruktur och försörjningssystem identifieras Cyberattacker/dataintrång samt Långvarigt elavbrott som sannolika och/eller allvarliga risker. Även risk för social oro till följd av bl.a. socioekonomiska skillnader mellan olika grupper i samhället identifieras. År 2015 beslutade regeringen att återuppta planeringen för civilt försvar, vilket ställer krav på förmåga att utföra verksamhet vid höjd beredskap och krig. Kommunen har en POSOM-grupp i vilken Laholms pastorat medverkar. POSOM står för psykiskt och socialt omhändertagande vid kriser och händelser.

Konsekvenser för församlingarnas verksamheter

Mot bakgrund av detta väntar vi en ökad befolkningskoncentration till framför allt Allarp/Skottorp/Skummeslöv med stor planerad nybyggnation, även ett par områden i Laholm väntar förtätning vid Stationsområdet samt östra Nyby. Detta innebär nya utmaningar för Skummeslövs församling med många nya medlemmar. Vi noterar också ett ökat antal barn och unga samt äldre vilket bör få genomslag i vår verksamhet då vi i vår församlingsinstruktion bland annat framhåller målen att utöka verksamheten i nyetablerade områden samt att skapa mötesplatser där barn kan träffa människor från olika generationer. Vi har också en utmaning i att förebygga social oro.

4. Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar

I kapitlet sammanfattas planerade verksamhetsförändringar som bedöms påverka behovet av mark, byggnader och anläggningar under perioden 2022–2031. Kapitlet innehåller också en bedömning av lokalbehov utifrån de aktiviteter och volymer som församlingarna planerar för. Bedömningen har gjorts utan hänsyn till befintligt bestånd, för att tydliggöra hur de verkliga lokalbehoven ser ut.

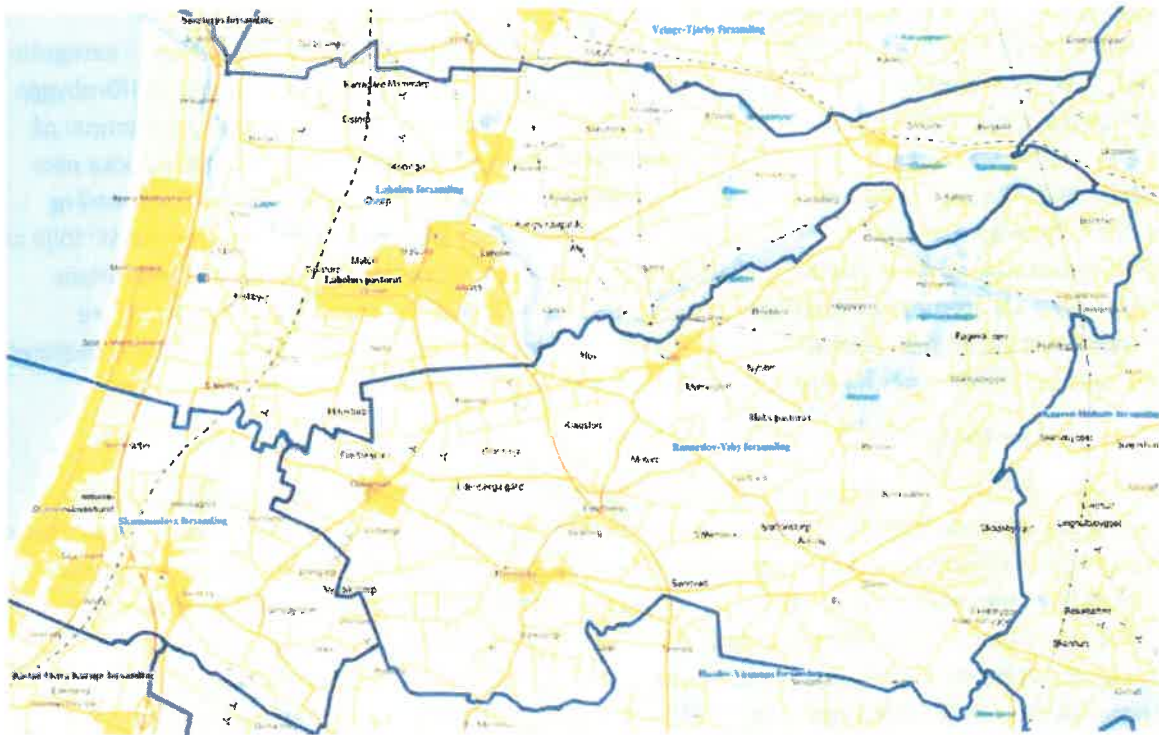
Uppgifterna om verksamhetens utveckling är hämtade från församlingsinstruktionen, församlingarnas verksamhetsplaner, protokoll och övriga styrdokument samt från arbetsmöten med kyrkoherden och verksamhetsansvariga.

Laholms pastorat

Laholms pastorat sammanfaller tillsammans med Hööks pastorat geografiskt med Laholms kommun och omfattar Laholms och Skummeslövs församlingar.

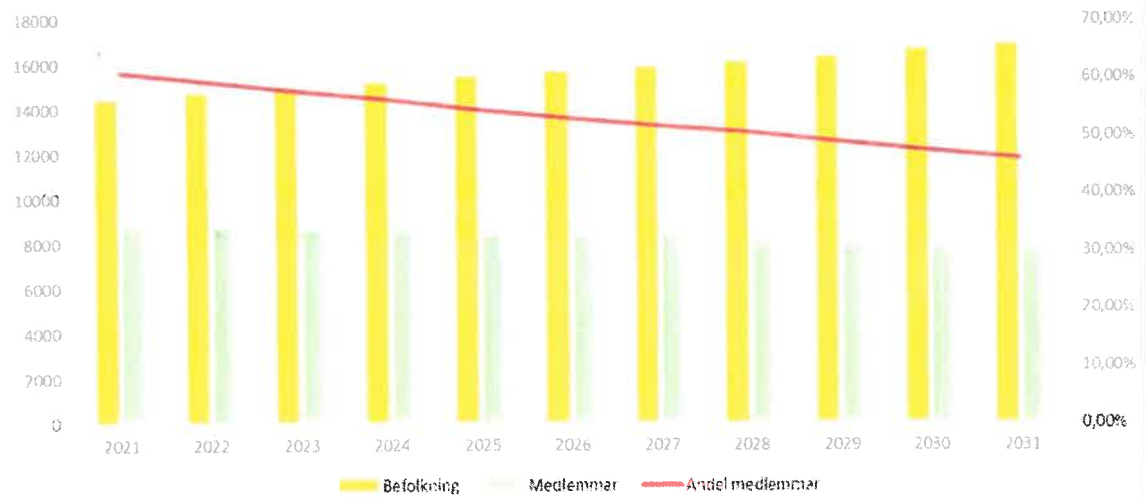

Befolknings- och medlemsutveckling

Under 2019 hade pastoratet 13985 invånare varav 8888 var tillhörande i svenska kyrkan vilket ger en tillhörighet på 63,6%. Vi kan konstatera att medlemsandelen bland kvinnor (66,8%) är något större än bland män (60,3%). Med utgångspunkt i kommunens befolkningsprognos väntar vi en befolkningsökning med 2838 personer fram till år 2031 vilket ger en befolkning på 16823. samtidigt förväntas enligt kyrkans beräkningsmodell antalet medlemmar minska med 1195 personer vilket ger 7693 medlemmar 2031 detta gör att andelen medlemmar kommer att ligga runt 45,7%. Befolkningsökningen förväntas främst från inflyttning då födelsenettet (födda minus döda) väntas ligga omkring 0.

Prognos 2022-2031

FIGUR 2 BEFOLKNINGS- OCH MEDLEMSUTVECKLING LAHOLMS PASTORAT 2021-2031

Ekonomisk utveckling

Minskningen av antalet medlemmar väntas medföra minskade intäkter för församlingsverksamheten från 22,5 miljoner år 2019 till 21,6 miljoner år 2031, prognoser för intäkter och utgifter visar ökande underskott från 2021 och framåt. År 2031 visar den ekonomiska prognosen ett underskott på 5,7 miljoner kronor, det gör att församlingsverksamheten behöver minska sina kostnader för att ha en ekonomi i balans.

Intäkterna från begravningsavgifter väntas öka under perioden och täcka begravningsverksamhetens kostnader.

TABELL 1. LAHOLMS PASTORAT, INTÄKTER OCH KOSTNADER 2019 OCH 2031.

	Utfall 2019 mkr		Prognos 2031 mkr	
	församlings- verksamhet	Begravnings- verksamhet	församlings- verksamhet	Begravnings- verksamhet
total intäkt utan KAE	22,5	8,2	21,6	10,6
total kostnad	-21,5	8,2	-27,3	-10,6
Resultat	1	0	-5,7	0

prognosen har beräknats utifrån antagandet att kostnaderna stiger med 2% per år.

Personal

Under 2019 hade pastoratet 28 anställda, varav 2 säsongsanställda. Antal årsarbeten uppgick till 27,9 Några beslut om förändringar i bemanningen har inte fattats. Församlingsverksamhetens och den gemensamma administrationens personal har sina arbetsplatser i Kyrkans Hus ett stenkast från Laholms församlingshem. Begravningsverksamhetens personal utgår i dagsläget från servicebyggnaderna vid Laholms kyrkogård.

TABELL 2. LAHOLMS PASTORAT, TJÄNSTER 2019 OCH 2031.

	2019		prognos 2031	
	Församlingsverksamhet och gemensam adm.	Begravnings- verksamhet	Församlingsverksamhet och gemensam adm.	Begravnings- verksamhet
Antal anställda	21	7	21	7
Antal årsarbeten	20,9	7	20,9	7

Församlingsverksamhetens utveckling och behov av mark, byggnader och anläggningar

I församlingsinstruktionen finns ett antal viktiga utgångspunkter för pastoratets planering. Tyngdpunkterna ligger på satsningen på barn och unga och deras möjlighet att möta andra generationer, på långsiktig hållbarhet, levande gudstjänstliv. Kommunens demografiska utveckling med ett antal nybyggda bostadsområden och en ökning i framför allt åldrarna 6–18 samt 75 och uppåt får också konsekvenser för planeringen.

Detta avsnitt sammanfattar församlingsverksamhetens utveckling under de kommande tio åren samt en bedömning av lokalbehovet uppdelat på kyrkobyggnader och församlingshem/övriga verksamhetslokaler. (Begreppet lokalbehov används såväl för byggnader och anläggningar som för mark.) Bedömningen bygger på planerade aktiviteter och förväntade volymer. Underlag för bedömningarna har hämtats från verksamhetsstatistiken, bokningsstatistiken och från arbetsmöten med verksamhetsansvariga.

Laholms församling

Laholms församling bedriver verksamhet i Laholm, Mellbystrand, Lilla Tjärby, Skogaby. Den 31 december 2019 hade församlingen 7202 medlemmar, För beskrivning av verksamheten se "Verksamhetsplan 2022"

Verksamhetens utveckling – kyrkobyggnader

I Laholms församling finns fyra kyrkobyggnader: S:t Clemens kyrka, S:t Gertruds kapell och Skogaby kapell. Altaret i Mellbystrandsgårdens kyrksal är invigt. Huvudgudstjänsten firas i S:t Clemens kyrka som har flest antal gudstjänster och övriga sammankomster. I övriga kyrkor firas gudstjänst i genomsnitt en gång i månaden. Dop förekommer i S:t Clemens och Mellbystrand medan vigslar främst sker i S:t Clemens. Församlingens körverksamhet bedrivs både i S:t Clemens samt Mellbystrandsgården, Konfirmandverksamheten bedrivs både i Laholm och Mellbystrand men konfirmationsgudstjänsterna är i huvudsak förlagda till S:t Clemens kyrka. Det finns i dagsläget inga planer på att förändra kör eller konfirmandverksamhet så att lokalanvändningen ändras. Under de senaste tio åren har antalet sammankomster i S:t Clemens ökat – körer, musikevenemang och musikgudstjänster, morgonböner och andakter. Deltagandet på våra regelbundna huvudgudstjänster och förrättningar har legat ganska stilla under denna tid

Målsättningen för perioden 2022–2031 är att antalet minst ska ligga kvar på 2019 års nivå i S:t Clemens kyrka, Skogaby och Mellbystrandsgården

Lokalbehov – kyrkobyggnader

Om man utgår från församlingens bedömning av antalet sammankomster och genomsnittligt antalet deltagare per sammankomst år 2031, skulle församlingen bara behöva en kyrka med cirka 250 sittplatser eller fyra mindre kyrkorum med 80 sittplatser. Det kan jämföras med nuvarande kapacitet på 898 sittplatser.

Lokalbehovet i kvadratmeter har uppskattats till 483 kvadratmeter bruksarea (BRA), vilket kan jämföras med nuvarande bestånd på 1 462 kvadratmeter (tabell 3).

Detta är teoretiska beräkningar som inte tar hänsyn till alla påverkansfaktorer. Exempelvis kan det verkliga antalet deltagare vara både högre och lägre än genomsnittet. De visar dock tillräckligt tydligt att det finns ett överskott på kyrkolokaler, något som församlingen behöver förhålla sig till.

TABELL 1. LAHOLMS FÖRSAMLING, VERKSAMHET OCH LOKALBEHOV I KYRKUBYGGNADER 2019 OCH 2031.

Laholms församling	Antal gudstjänster och övriga sammankomster		Genomsnittligt antal deltagare		Behov och bestånd 2031					
	2019	2031	2019	2031	Behov antal platser	Kapacitet antal platser	Över/underskott antal platser	Behov m ² BRA	bestånd m ² BRA	Över/underskott m ² BRA
S:t Clemens kyrka	261	261	45	50	60	575	515	80	762	682
Skogaby Kapell	7	20	28	25	40	94	54	48	112	64
S:t Gertruds kapell	76	80	33	35	80	80	0	148	148	0
Mellbystrandsgårdens kyrksal	36	40	27	32	70	149	79	207	440	233
Totalt:	380	401			250	898	648	483	1462	979

KOMMENTAR TILL TABELL 3

I tabellen redovisas antal gudstjänster och övriga sammankomster, genomsnittligt antal deltagare per tillfälle år 2019 och en prognos för 2031. För varje kyrka anges bedömt platsbehov och lokalbehov i antal kvadratmeter samt befintligt bestånd i antal platser och antal kvadratmeter.

Verksamhetens utveckling – församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Laholms församling har tre lokaler för församlingsverksamhet, Laholms församlingshem, Kyrkans hus, Mellbystrandgården. En stor del av aktiviteterna i församlingshemmet består av samlingar och träffar på dagtid, varav många med servering (till exempel soppluncher, begravnings- och dopkaffe). Även kyrkofullmäktige och kyrkorådet har sina sammanträden i församlingshemmet. Under de senaste 10 åren har antalet sammankomster och evenemang i församlingshemmen legat på samma nivå. Det finns tankar på en utbyggnad av Laholms församlingshem för att kunna flytta dit även administration och kontor som i dagsläget är förlagat i Kyrkans hus, i så fall skulle man kunna sälja den fastigheten. För att göra församlingshemmet mera verksamhetsanpassat för barn och familjeverksamhet skulle även en utveckling av uteområdet (som idag endast är parkering och kyrkogård) med mera lek- och rekreationsmöjligheter vara motiverad. Planerade förändringar som bedöms påverka behovet av lokaler:

- Växande verksamhet till följd av den förväntade ökningen av barn och ungdomar samt våra äldre medför ett ökat behov av verksamhetsytor både inom- och utomhus i framför allt Laholms tätort.

Lokalbehov – församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Bedömningen av lokalbehovet 2031 tar hänsyn till ovanstående utveckling. För att bedriva det arbete som församlingen planerar för behöver följande lokalfunktioner finnas i församlingshemmet:

- 3 samlings-salar som kan användas för tematräffar, kyrkkaffe, soppluncher m.m.
- 2 lokaler anpassad för barn 0-5 år och familj
- 3 lokaler anpassad för barn och unga 6-18 år
- 2 Grupprum för upp till 40 personer anpassade för olika typer av möten och enskilda samtal
- 21 arbetsplatser och/eller kontor för gemensam administration och församlingsverksamhetens personal
- gemensamma utrymmen som pentry, kapprum, toaletter, entréer och trapphus.

Tabell 2. Antalet sammankomster och genomsnittligt- samt maximalt antal deltagare och lokalbehov för Laholms församlings församlingshem.

Laholms Församling	Antal grupper		Antal sammankomster		Genomsnittligt antal deltagare	
	2019	2031	2019	2031	2019	2031
Aktiviteter/lokaler						
Laholms församlingshem						
Vuxengrupper	7	7	121	131	23	31
Barn- och Ungdomsgrupper	4	8	105	226	17	22
Samling med servering - dop etc	8	7	97	99	38	44
Möten - personal, förtroendevalda etc	3	3	13	13	20	20
TOTAL	22	25	336	469	25	29
MAX					70	85
Kyrkans hus						
Vuxengrupper	5	6	200	226	16	20
Barn- och Ungdomsgrupper	2	2	11	14	17	20
Möten - personal, förtroendevalda etc	9	9	106	106	8	8
TOTAL	16	17	317	346	13	16
MAX					30	40
Mellbystrandsgården						
Vuxengrupper	7	7	60	65	25	30
Barn- och Ungdomsgrupper	5	5	138	142	18	30
Samling med servering - dop etc	5	5	27	35	36	37
Möten - personal, förtroendevalda etc	2	2	4	4	18	18
TOTAL	19	19	229	246	24	29
MAX					60	60

Behov och Bestånd 2031 Laholm						
Behov av utrymmen	Antal enheter	Behov antal platser	Behov m2 BRA	Bestånd m2 BRA	Over-/underskott m2	
Barn och ungdomslokal 4m/pers						
Ungsomslokal 1 LM	1	30	120		-120	
Ungdomslokal 2 LM	1	20	80		-80	
Förskolelokal LM	1	40	160		-160	
Samlingssal 1,5m/pers						
Stor samlingssal LM	1	100	150		-150	
Liten samlingssal LM	1	30	45		-45	
Grupprum 3m/pers						
Grupprum kör/vuxengrupp LM	1	40	120		-120	
Totalt	6	260	675	628	-47	

Barn och ungdomslokal 4m/pers						
Ungdomslokal MD	1	30	120		-120	
Förskolelokal MD	1	40	160		-160	
Samlingssal 1,5m/pers						
samlingssal MD	1	50	75		-75	
					0	
Grupprum 3m/pers						
Grupprum kör/vuxengrupp MD	1	30	90		-90	
			0		0	
Totalt	4	150	445	440	-5	

Det teoretiskt beräknade lokalbehovet uppgår till cirka 675 respektive 445 kvadratmeter för Laholms och Mellbystrands församlingshem, vilket är något mindre än församlingshemmets nuvarande area (tabell 4). Bedömningen är att församlingshemmen inte behöver anpassas för planerade aktiviteter och volymer, eftersom en del lokaler kan sammanvändas, men för att kunna minska kostnaderna och en ökad effektivitet på sikt.

Skummeslövs församling

Skummeslövs församling bedriver verksamhet i Skottorp och Skummeslöv. Den 31 december 2019 hade församlingen 1686 medlemmar. För beskrivning av verksamheten, se "Verksamhetsplan 2022".

Verksamhetens utveckling – kyrkobyggnader

I Skummeslövs församling finns en kyrka, Skummeslövs kyrka, där huvudgudstjänst firas varje söndag samt dop, vigslar och begravningar. Även körverksamhet sker i Kyrkan

Under de senaste tio åren har antalet sammankomster i Skummeslöv ökat – körer, musikevenemang och musikgudstjänster, morgonböner och andakter. Deltagandet på våra regelbundna huvudgudstjänster och förrättningar har legat ganska stilla under denna tid

Lokalbehov – kyrkobyggnader

Om man utgår från församlingens bedömning av antalet sammankomster och genomsnittligt antal deltagare per tillfälle, skulle församlingen behöva en kyrka med cirka 60 sittplatser. Det kan jämföras med kyrkobyggnadens totala kapacitet, som är 180 platser. Lokalbehovet i antal kvadratmeter har uppskattats till 79 kvadratmeter. Det kan jämföras med den totala arean som är 236 kvadratmeter (se tabell 5).

Beräkningarna tar inte hänsyn till alla faktorer som påverkar lokalbehovet, men de visar att det finns ett överskott på kyrkolokaler.

TABELL 3. SKUMMESLÖVS FÖRSAMLING, VERKSAMHET I KYRKOR 2019 OCH 2031.

Skummeslövs församling	Antal gudstjänster		Genomsnittligt		Behov och bestånd 2031					
	2019	2031	2019	2031	Behov antal platser	Kapacitet antal platser	Över/underskott antal platser	Behov m ² BRA	bestånd m ² BRA	Över/underskott m ² BRA
Skummeslövs kyrka	141	141	48	52	60	180	120	79	236	157
Totalt:	141	141			60	180	120	79	236	157

KOMMENTAR TILL TABELL 5

I tabellen redovisas antal gudstjänster och övriga sammankomster, genomsnittligt antal deltagare per tillfälle år 2019 och en prognos för 2031. För varje kyrka anges bedömt platsbehov och lokalbehov i antal kvadratmeter, liksom befintligt bestånd i antal platser och antal kvadratmeter.

Verksamhetens utveckling – församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Skummeslövs församling har ett församlingshem i Skottorp bredvid kyrkan. Den används till körer, öppna förskolan, gruppverksamhet för alla åldrar samt fika i anslutning till förrättningar och gudstjänster. Planer finns på att bygga ett nytt församlingshem som är mer verksamhetsanpassat och tillräckligt stort för den förväntade befolkningsökningen i Skummeslöv/Allarp. Planerade förändringar som bedöms påverka behovet av lokaler:

- Växande verksamhet till följd av den förväntade ökningen av barn och ungdomar samt våra äldre medför ett ökat behov av verksamhetsytor både inomhus
- Tillväxten med drygt 500 hushåll i Allarp, Skummeslöv och Skottorp ställer ökade krav på lokalernas kapacitet

Lokalbehov – församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Bedömningen av lokalbehovet 2031 tar hänsyn till ovanstående utveckling. För att bedriva det arbete som församlingen planerar för behöver följande lokalfunktioner finnas i församlingshemmet:

- 2 samlingsalar som kan användas för tematräffar, kyrkkaffe, soppluncher m.m.
- 1 lokal anpassad för barn 0-5 år och familj
- 2 lokaler anpassad för barn och unga 6-18 år
- 1 Grupprum för upp till 40 personer anpassade för olika typer av möten och enskilda samtal
- 3 arbetsplatser och/eller kontor för gemensam administration och församlingsverksamhetens personal
- gemensamma utrymmen som pentry, kapprum, toaletter, entréer och trapphus.

TABELL 4. ANTALET SAMMANKOMSTER OCH GENOMSNITTLIGT- SAMT MAXIMALT ANTAL DELTAGARE OCH LOKALBEHOV FÖR SKUMMESLÖVS FÖRSAMLINGS FÖRSAMLINGSHEM.

Skummeslövs Församling	Antal grupper		Antal sammankomster		Genomsnittligt antal deltagare		Behov och Bestånd 2031 Skummeslöv					
	2019	2031	2019	2031	2019	2031	Behov av utrymmen	Antal enheter	Behov antal platser	Behov m2 BRA	Bestånd m2 BRA	Över-/underskott
Aktiviteter/lokaler	9	11	2019	2031	2019	2031						
Skummeslövs församlingshem							Barn och ungdomslokal 4m/pers					
Vuxengrupper	7	8	102	130	20	23	Ungdomslokal 1 SKL	1	30	120		-120
Barn- och Ungdomsgrupper	4	9	114	270	14	18	Ungdomslokal 2 SKL	1	20	80		-80
Samling med servering - dop etc	6	6	71	83	39	41	Förskolelokal SKL		40	160		-160
Möten - personal, förtroendevalda etc	4	4	12	12	15	15	Samlingssal 1,5m/pers					
SUMMA	21	27	299	495	22	24	Stor samlingssal	1	80	120		-120
MAX					80	80	Liten samlingssal	1	30	45		-45
							Grupprum 3m/pers					
							Grupprum kör/vuxengrupp	1	40	120		-120
							Totalt	1	240	645	214	-431

Det teoretiskt beräknade lokalbehovet uppgår till 645 kvadratmeter (tabell 6). Det innebär ett underskott på 431 kvadratmeter 2031 utifrån församlingshemmet som finns idag. Beslut finns taget om att bygga ett nytt församlingshem som motsvarar församlingens beräknade behov 2031.

Jämförelse mellan församlingarnas behov och bestånd av kyrkobyggnader

Om man jämför de beräknade lokalbehov som redovisas i kapitlet med beståndet av kyrkobyggnader, kommer pastoratet att ha ett teoretiskt överskott på cirka 768 platser eller cirka 1136 kvadratmeter år 2031.

Om man enbart utgår från det beräknade behovet av antal platser och jämför med kyrkobyggnadernas kapacitet, skulle den verksamhet som är planerad för Laholms församling kunna rymmas i S:t Clemens kyrka. I Skummeslövs församling skulle den planerade verksamheten kunna rymmas i Skummeslövs kyrka.

Jämförelserna mellan församlingarnas behov och bestånd av kyrkobyggnader syftar till att belysa det kapacitetsmässiga överskottet på lokaler. Vid upprättandet av åtgärdsplanen, som redovisas i kapitel 6, har även andra aspekter vägts in, som kyrkobyggnadernas kulturvärden och kostnader.

TABELL 7. JÄMFÖRELSE MELLAN PASTORATETS BERÄKNADE BEHOV OCH BESTÅND AV KYRKBYGGNADER 2031.

Laholms pastorat	Behov och bestånd 2031					
	Behov antal platser	Bestånd antal platser	Över-/underskott antal	Behov m ² BRA	Bestånd m ² BRA	Över-/underskott m ² BRA
Laholms församling	250	898	648	483	1462	979
Skummeslövs församling	60	180	120	79	236	157
Laholms pastorat	310	1078	768	562	1698	1136

Jämförelse mellan församlingarnas behov och bestånd av församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Om man jämför det beräknade behovet av församlingshem och övriga verksamhetslokaler med befintligt bestånd, kommer pastoratet att ha ett teoretiskt överskott på cirka 1 kvadratmeter år 2031, om det nya församlingshemmet i Skummeslöv byggs och uppfyller det uppskattade behovet kommer överskottet i stället att bli 456 kvadratmeter.

TABELL 8. JÄMFÖRELSE MELLAN PASTORATETS BERÄKNADE BEHOV OCH BESTÅND AV FÖRSAMLINGHEM OCH ÖVRIGA VERKSAMHETSLOKALER 2031.

Behov och bestånd 2031 Laholms pastorat alt 0			
Laholms pastorats församlingshem	Behov m2 BRA	Bestånd m2 BRA	över-/ underskott m2 BRA
Laholms församlingshem	675	628	-47
Kyrkans hus	128	644	516
Mellbystrandsgården	453	440	-13
Skummeslövs församlingshem	669	214	-455
Laholms pastorat	1925	1926	1

Kommentarer till tabell 10

Behov av lokaler för 2031 har gjorts för tre verksamhetsområden: Laholm, Mellbystrand och Skummeslöv; Alltså finns den sammanlagda arean av Kyrkans hus och Laholms församlingshem tillgänglig för verksamhetsområde Laholm. I tabellen har behovet av kontor redovisats i Kyrkans hus och behovet av verksamhetslokaler i Laholms församlingshem men kan i verkligheten skiftas efter behov.

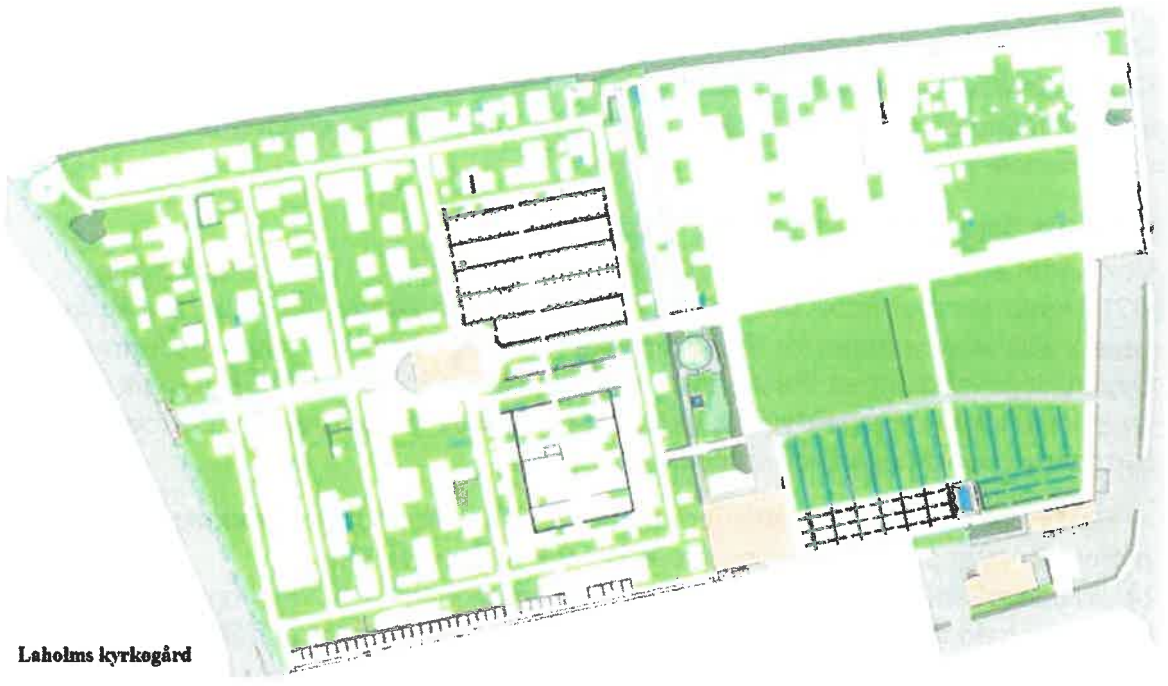
Begravningsverksamhetens utveckling och behov av mark, byggnader och anläggningar

Antalet begravingar önskar väntas något under de kommande tio åren. Vi väntar ett ökat behov av begravningsmark och personal både för fler begravingar och för olika begravningsklick och religionstillhörighet.

Begravningsverksamheten är gemensam för dom båda församlingarna och utgår ifrån kyrkogårdsexpeditionen i Laholm som ligger i direkt anslutning till kyrkogården. Delar av samma personal utför även församlingarnas skötsel utav utemiljön till stora delar med undantag av Mellbystrandsgården och Kyrkogatan 5 (bostaden). Samt delar utav personalen utför även fastighetsunderhåll oavsett om det är begravningsverksamhet eller församlingsverksamhet. Med den väntade ökningen i Skummeslövs församling så måste vi börja fundera kring om det finns behov av en heltidstjänst i Skummeslöv för att möta den ökade aktiviteten på och omkring kyrkogården samt kunna upprätthålla standarden för kyrkogården när det blir mer liv och rörelse samt eventuell ökning av skötseluppdrag som ska utföras. I tabell 11 nedan är inte en prognos utan bara fakta på vad vi har i bestånd för begravningsverksamheten.

Tabell 9. Faktiska lokaler/ytor för begravningsverksamheten.

Verksamhets- ställe	Behov av funktioner	Behov antal enheter	Behov m2 BRA	Behov hektar	Verksamhets- ställe	Behov av funktioner	Behov antal enheter	Behov m2 BRA	Behov hektar
Laholm, Skogaby	Kistförvaring/Bisättnings- lokal	1	128		Skummeslöv	Kistförvaring/Bisättnings- lokal/begravningsannex	1	114	
	Kapell	1	148			Personaltutrymmen			
	Personaltutrymmen					Personaltutrymmen			
	- Omklädnings	8	25			- Omklädnings	1	3	
	- Skrivplatser	4	40			- Skrivplatser	1	10	
	Ekonomibyggnader	1	610			Ekonomibyggnader			
	- garage					- garage			
	- verkstad					- verkstad	1	66	
	Förråd					Förråd			
	- varmförråd					- varmförråd			
	- kallförråd	1	34			- kallförråd	3	94	
	Begravningsplatser	3		4,4		Begravningsplatser	1		1,22
	- allmänna begravn.pl					- allmänna begravn.pl			
	- särskilda begravn.pl					- särskilda begravn.pl			
	- enskilda begravn.pl					- enskilda begravn.pl			
	Parkeringsplatser	10	125			Parkeringsplatser	2	25	
	Reservmark					Reservmark			1,98
Totalt		29	1110	4,4	Totalt		10	312	3,2

Laholms kyrkogård

Handwritten signature in blue ink.

5. Bestånd av mark, byggnader och anläggningar

Kapitlet innehåller en redogörelse för beståndet av mark, byggnader och anläggningar samt en sammanfattning av de analyser som genomförts inför upprättandet av åtgärdsplanen.

Omfattning och kostnader 2019

Beståndet av mark, byggnader och anläggningar omfattade 2019 totalt omkring 4 700 kvadratmeter bruksarea (BRA) ägda och hyrda lokaler. Av dessa användes cirka 3 300 kvadratmeter för församlingsverksamhet och cirka 1 300 kvadratmeter för begravningsverksamhet. Fastighetsbeståndet omfattar även 9,4 hektar mark, varav ett stort område kyrkogårdsmark inom Skummeslövs församling. En förteckning över byggnader och anläggningar redovisas i bilaga.

Pastoratets fastighetskostnader uppgick år 2019 till 4,3 miljoner kronor inklusive moms, fördelat på församlingsverksamhet 3,5 miljoner kronor och begravningsverksamhet 0,8 miljoner kronor. I fastighetskostnaden ingår planerat underhåll med närmare 0,5 miljoner kronor samt kostnader för avhjälpande underhåll, tillsyn och skötsel, energi, fastighetsadministration, räntor, avskrivningar, externa hyror och lokalvård.

TABELL10. FASTIGHETSBESTÅND 2019 PER FÖRSAMLING OCH VERKSAMHET.

Verksamhet utfall 2019	Kategori	Antal objekt	M ² BRA ägda	M ² LOA hyrda**)	Hektar mark	Fastighetskostnad 2019, tkr
Laholms församling	Kyrka/kapell	2	908			
	Församlingshem	2	1092			
	Övriga byggnader/anläggningar	4	904			
Summa Laholms församling		8	2904	0	1,94	
Skummeslövs församling	Kyrka/kapell	1	236			
	Församlingshem	1	214			
	Tomtmark ^{*)}					
Summa Skummeslövs församling		2	450	0	0,31	
Församlingsverksamhet totalt		10	3354	0	2,25	3 555
Begravningsverksamhet	Personalbyggnad	1	148			
	Kapell	1	148			
	Kistförvaring/Bisättningslokal	2	242			
	Ekonomibyggnader	10	770			
	Summa		14	1308	0	7,11
Begravningsverksamhet totalt		14	1308	0	7,11	766

*) Delas mellan församlings- och begravningsverksamheten

***) I många hyreskontrakt redovisas lokalarea (LOA) som en del av byggnadens bruksarea

Fastighetsbeståndets utveckling – alternativ 0

Församlingsverksamhet

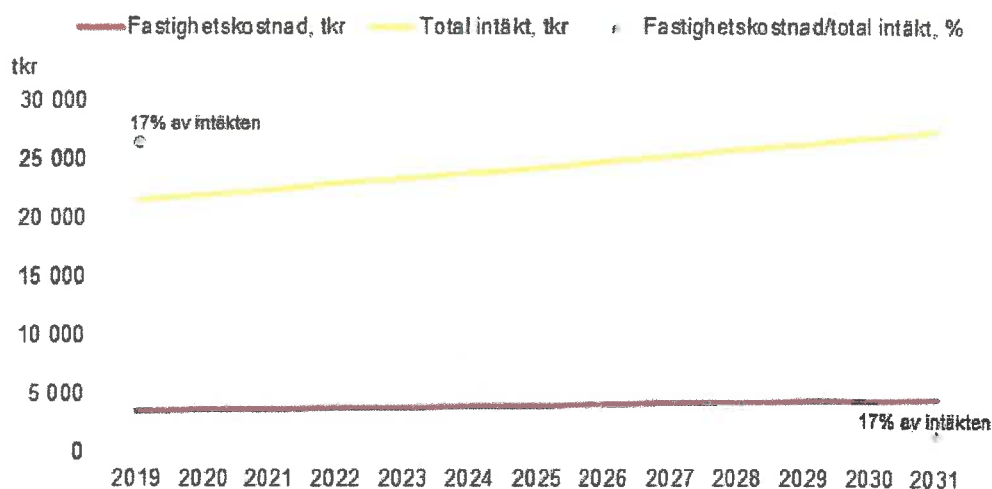
Enligt tidigare beslut skall ett nytt församlingshem byggas i Skummeslöv för att bättre svara upp mot ökande behov, dock är processen inte längre kommen än att det ska byggas inga beslut kring storlek, driftkostnader etc. Därför presenteras den förväntade utvecklingen här utan ett nytt församlingshem i tabell 13. Prognoserna kallas här för alternativ 0, eftersom de visar utvecklingen före de nya beslut som tillkommit i åtgärdsplanen.

Av tabellen framgår att de huvudsakliga förändringarna för församlingsverksamheten är minskat medlemsantal (rad 3), ökade fastighetskostnader (rad 7) och en ökad relativ fastighetskostnad per medlem och m² BRA (rad 12, 13). Intäkterna ökar också men inte i samma takt som församlingens kostnader. Fastighetskostnaderna utgör 17% av pastoratets totala kostnader både under basåret och enligt prognos vid 2031

TABELL 11. PROGNOSTICERAD UTVECKLING FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETENS FASTIGHETER ENLIGT ALTERNATIV 0.

Församlingsverksamhet	Utfall ↓ Prognos →												Skillnad 2019 - 2031		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		2031	
Antal medlemmar	8 888	8 861	8 733	8 641	8 554	8 464	8 341	8 245	8 151	8 049	7 908	7 601	7 693	-1 195	
Total intäkt, tkr	21 500	21 930	22 370	22 820	23 270	23 740	24 210	24 700	25 190	25 690	26 210	26 730	27 270	5 770	
m ² BRA byggnader och anläggningar	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	3 354	0	
Markinnehav, hektar	2	Har ej beräknats per år												2	0
Fastighetskostnad, tkr	3 557	3 628	3 700	3 774	3 850	3 927	4 005	4 085	4 167	4 250	4 335	4 422	4 510	953	
Energi användning, kWh	368 434	Har ej beräknats per år												368 434	0
Koldioxidutsläpp, ton	11,42	Har ej beräknats per år												11,42	0,0
Fastighetskostnad/total intäkt, %	17%	Har ej beräknats per år												17%	0%
m ² BRA/medlem	0,38	0,38	0,38	0,39	0,39	0,40	0,40	0,41	0,41	0,42	0,42	0,43	0,44	0,06	
Fastighetskostnad kr/medlem	400	409	424	437	450	464	480	495	511	528	548	567	586	186	
Fastighetskostnad kr/m ² BRA	1 056	1 078	1 099	1 121	1 144	1 167	1 190	1 214	1 238	1 263	1 288	1 314	1 340	284	
kWh/m ² BRA	110	Har ej beräknats per år												110	0
Koldioxidutsläpp, kg/m ² BRA	3	Har ej beräknats per år												3	0

FIGUR 3. FÖRSAMLINGSVERKSAMHETENS TOTALA INTÄKTER OCH FASTIGHETSKOSTNADER ENLIGT ALTERNATIV 0, 2019-2031.

Begravningsverksamhet

I tabell 14 redovisas den förväntade utvecklingen för begravningsverksamheten. Av tabellen framgår att kostnadsutvecklingen för fastigheter väntas följa intäktsutvecklingen. Den årliga fastighetskostnaden motsvarar 8 procent av begravningsavgiften. Det finns inga tidigare beslut om ökning eller minskning av fastighetsbeståndet.

[Handwritten signatures]

TABELL 12. PROGNOTICERAD UTVECKLING FÖR BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS FASTIGHETER ENLIGT ALTERNATIV 0.

Begravningsverksamhet	Uttal ↓	Prognos →										Skillnad 2019 - 2031		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	2031
Antal invånare	13 965	14 781	14 370	14 622	14 869	15 122	15 385	15 623	15 845	16 050	16 272	16 573	16 623	2 838
Begravningsavgift, tkr	9 372	9 559	9 751	9 946	10 145	10 347	10 554	10 765	10 981	11 200	11 424	11 653	11 895	2 514
m² BRA byggnader och anläggningar	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	1 308	0
Marknnehavs- heljar	7													7
Fastighetskostnad, tkr	756	781	797	813	829	846	863	880	897	915	934	952	971	205
Energianvändning, kWh	106 106													106 106
Koldioxidutsläpp, ton	3,4													3,4
Fastighetskostnad/begravning avg. %	8%													8%
m² BRA/invånare	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	-0,02
Fastighetskostnad/invånare	55	55	55	56	56	56	56	56	57	57	57	57	57	3
Fastighetskostnad/kr/m² BRA	576	587	599	611	623	626	649	652	675	689	703	717	732	157
KWh/m² BRA	83													83
Koldioxidutsläpp, kg/m² BRA	3													3

Analys ur olika perspektiv

Inför upprättandet av åtgärdsplanen har ytterligare analyser gjorts av byggnadernas kostnader, utnyttjande, kulturvärden, ändamålsenlighet, tekniska status, energianvändning och koldioxidutsläpp. Resultatet av analyserna sammanfattas i detta avsnitt.

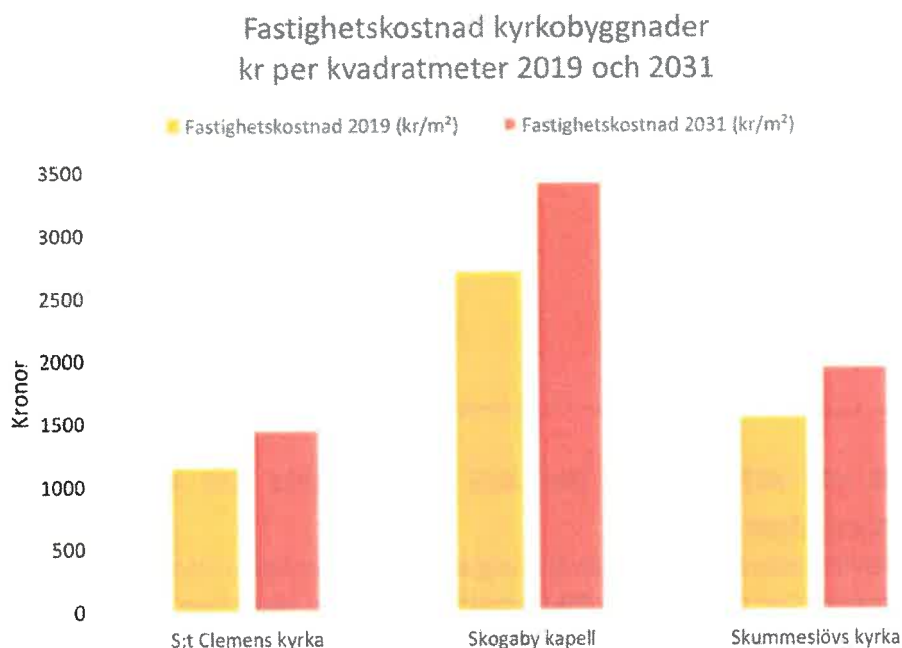
Fastighetskostnader

Kyrkobyggnader

Över 40(43) procent av församlingsverksamhetens fastighetskostnader gäller kyrkobyggnader. År 2019 kostade kyrkobyggnaderna 1,5 miljoner kronor. Av dessa gick 0,08 miljoner kronor till planerat underhåll.

FASTIGHETSKOSTNAD PER KVADRATMETER

År 2019 kostade kyrkobyggnaderna i genomsnitt 1370 kronor per kvadratmeter, med en spridning från 1 130 till 2 687 kronor. Högst kostnad hade Skogaby kapell, som beräknas ha höga kostnader under hela planperioden. Det beror främst på byggnades mindre BRA som gör att kostnaderna ökar mer än dom andra kyrkobyggnaderna.

FIGUR 4. FASTIGHETSKOSTNAD FÖR KYRKOBYGGNADER, KR/M² BRA 2019 OCH 2031.

19

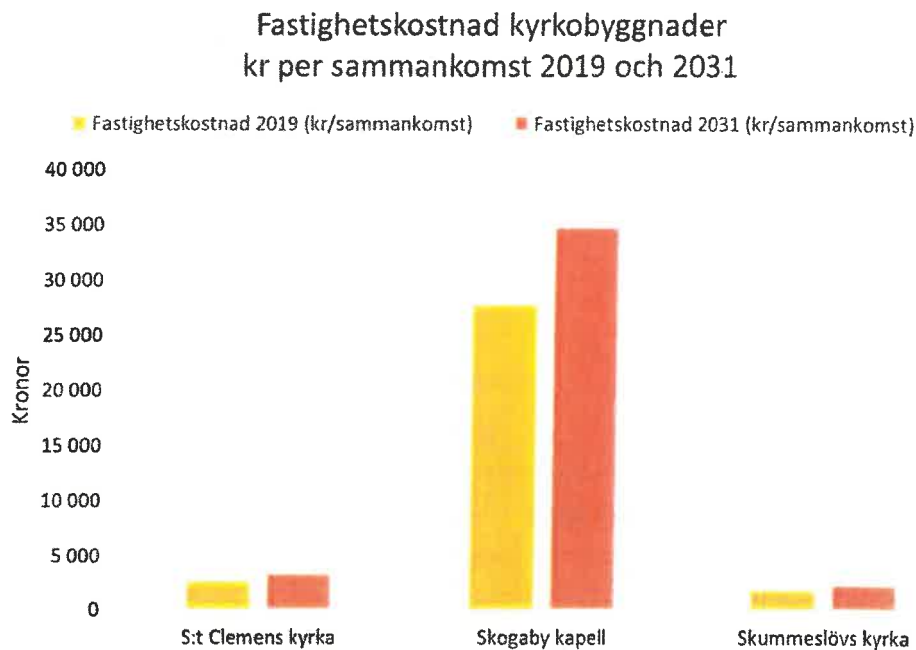

FASTIGHETSKOSTNAD PER SAMMANKOMST

Den genomsnittliga fastighetskostnaden per sammankomst uppgick 2019 till 2 677 kronor, med en spridning från 1 685 till 27 634 kronor. Skummeslövs kyrka, som hade näst flest sammankomster, hade också lägst kostnad per tillfälle. Högst kostnader hade Skogaby kapell.

Går man tolv år framåt ser det likadant ut. Skummeslövs kyrka har fortfarande lägst kostnad per sammankomst, medan Skogaby kapell ligger högst. För Skogaby kapell ökar dessutom kostnaden per tillfälle betydligt. De höga nivåerna beror på att byggnaderna har jämförelsevis få sammankomster och höga genomsnittliga kostnader för planerat underhåll. Se figur 5 och sammanställningen i bilaga.

Antalet sammankomster är hämtade ur bokningsstatistiken. Det verkliga antalet kan i praktiken vara högre. Bokningsrutinerna kommer därför att ses över.

FIGUR 5. FASTIGHETSKOSTNAD FÖR KYRKUBYGGNADER, KR/SAMMANKOMST 2019 OCH 2031.

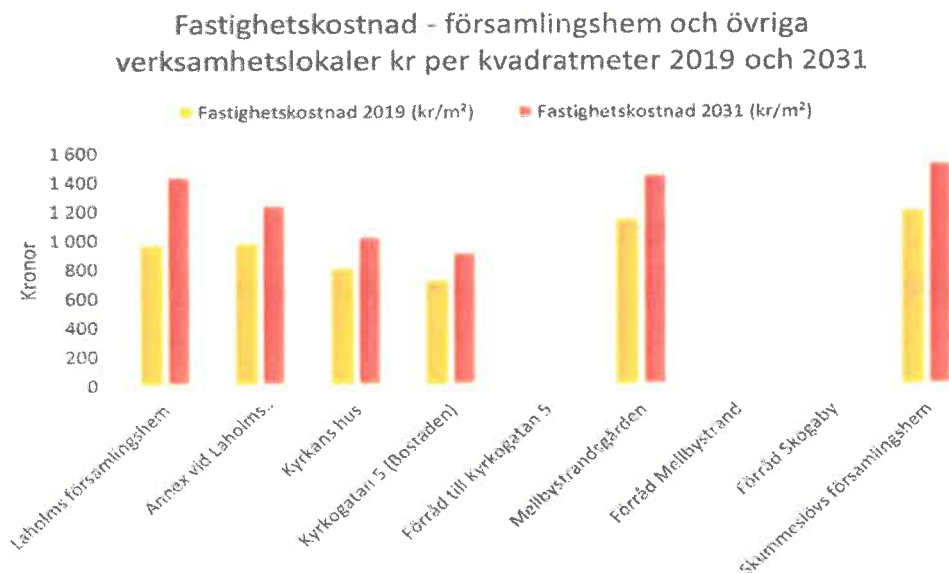

Församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Fastighetskostnaden för församlingshem och övriga verksamhetslokaler uppgick 2019 till strax över 2 miljoner kronor.

FASTIGHETSKOSTNAD PER KVADRATMETER

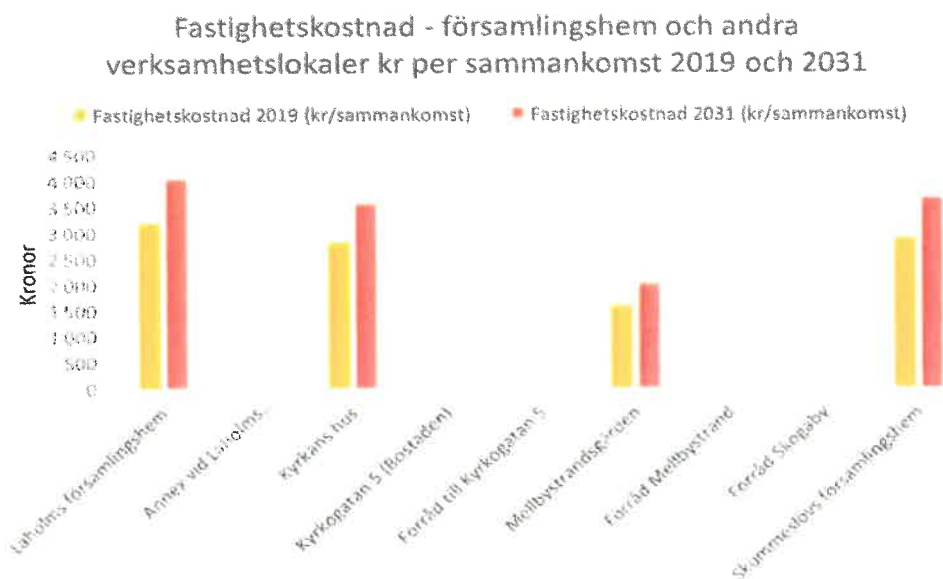
År 2019 kostade församlingshemmen och övriga verksamhetslokaler i genomsnitt 906 kronor per kvadratmeter.

FIGUR 6. FASTIGHETSKOSTNAD FÖR FÖRSAMLINGSHEM OCH ÖVRIGA LOKALER, KR/M² 2019 OCH 2031.

FASTIGHETSKOSTNAD PER SAMMANKOMST

Den genomsnittliga fastighetskostnaden per sammankomst uppgick 2019 till 2 617 kronor, med en spridning från 1 589 till 2 885 kronor. Högst kostnad hade Skummeslövs församlingshem.

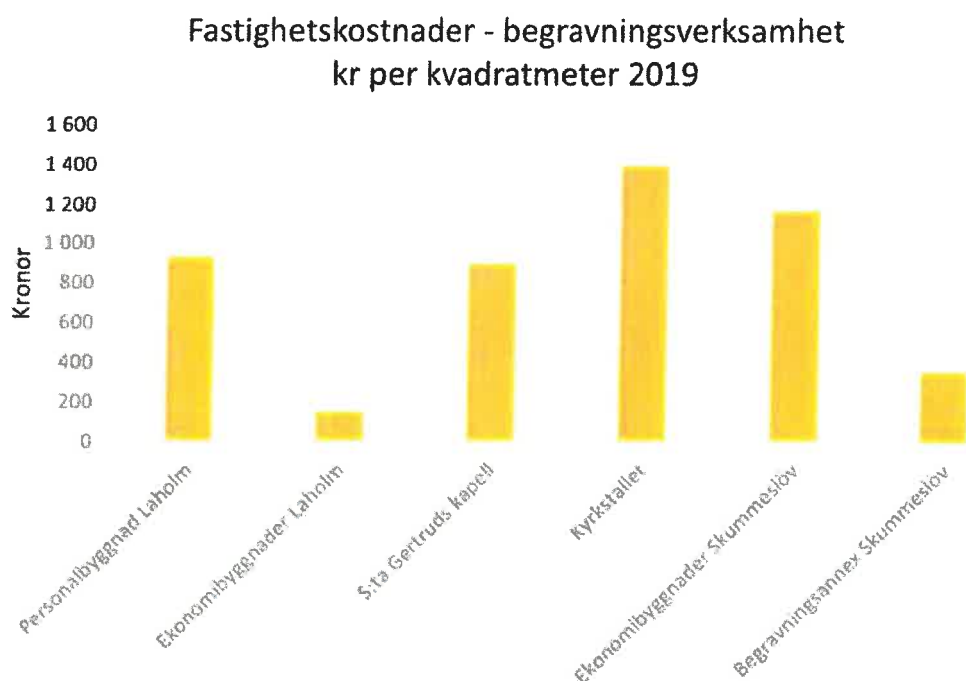
FIGUR 7. FASTIGHETSKOSTNAD FÖR FÖRSAMLINGSHEM OCH ANDRA VERKSAMHETSLOKALER, KR/SAMMANKOMST 2019 OCH 2031.

Begravningsverksamhetens fastighetskostnader

Den årliga kostnaden för begravningsverksamhetens fastigheter beräknas öka från 0,8 till 1 miljoner kronor 2019–2031. Den årliga fastighetskostnaden motsvarar 8 procent av begravningsavgiften. Se tabell 14.

FASTIGHETSKOSTNAD PER KVADRATMETER

År 2019 kostade begravningsverksamhetens byggnader i genomsnitt cirka 586 kronor per kvadratmeter. Spridningen mellan byggnaderna är inte anmärkningsvärt stor, utan beror främst på skillnader i fastigheternas storlek. Kyrkstallets kostnader beror på att byggnaden färdigställdes under 2019 med ökade kostnader det året som följde.

FIGUR 8. FASTIGHETSKOSTNAD – BEGRAVNINGSVERKSAMHET, KR/M² BRA 2019.

Lokalnyttjande

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har lokalnyttjandet analyserats genom beräkningar av byggnadernas vakansgrad, bokningsgrad och fyllnadsgrad. Beräkningarna avser år 2019.

Vakansgrad

Vakansgraden visar hur stor andel av den totala bruksarean som står tom. År 2019 fanns inga oanvända lokaler vilket ger en vakansgrad på 0% det är dock en mycket låg bokningsgrad på vissa lokaler.

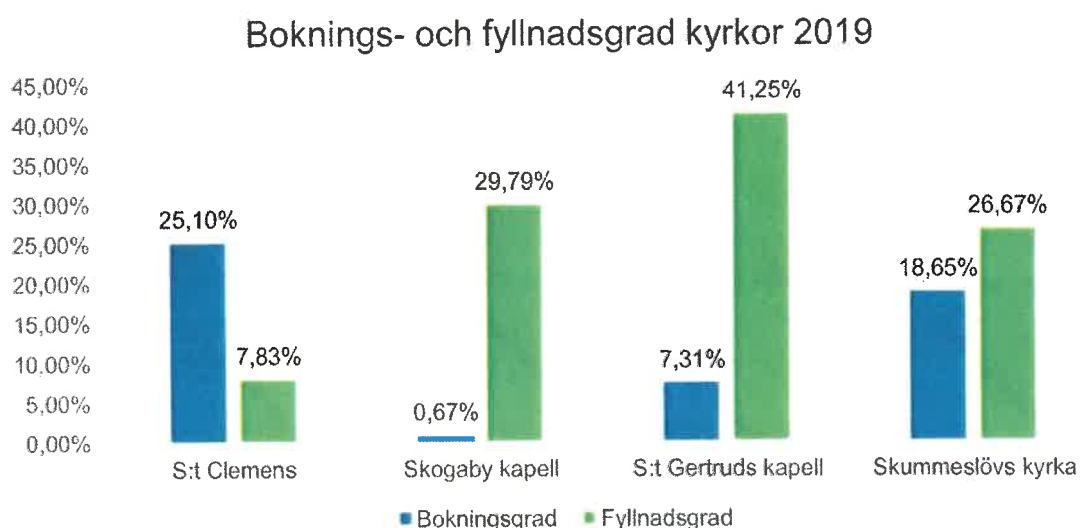
Bokningsgrad och fyllnadsgrad – kyrkobyggnader

BOKNINGSGRAD

Bokningsgraden visar bokad tid i förhållande till tillgänglig tid (10 timmar per dag). Beräkningar för 2019 visar att endast S:t Clemens kyrka nådde upp till kyrkofullmäktiges mål på minst 20 procent i kyrkobyggnader och samlings-salar med en bokningsgrad på 25%, Skummeslövs kyrka kommer nära med en bokningsgrad på 19%. För S:t Gertrud var bokningsgraden 7 procent och lägst bokningsgrad har Skogaby kapell med 0,7%. Beräkningarna baseras på uppgifter ur bokningssystemet som kan vara ofullständiga, exempelvis antar vi att många händelser inte bokas i våra kyrkor men ändå förekommer. Slutsatsen är ändå att nyttjandet ligger på låga nivåer i två av våra kyrkobyggnader.

FYLLNADSGRAD

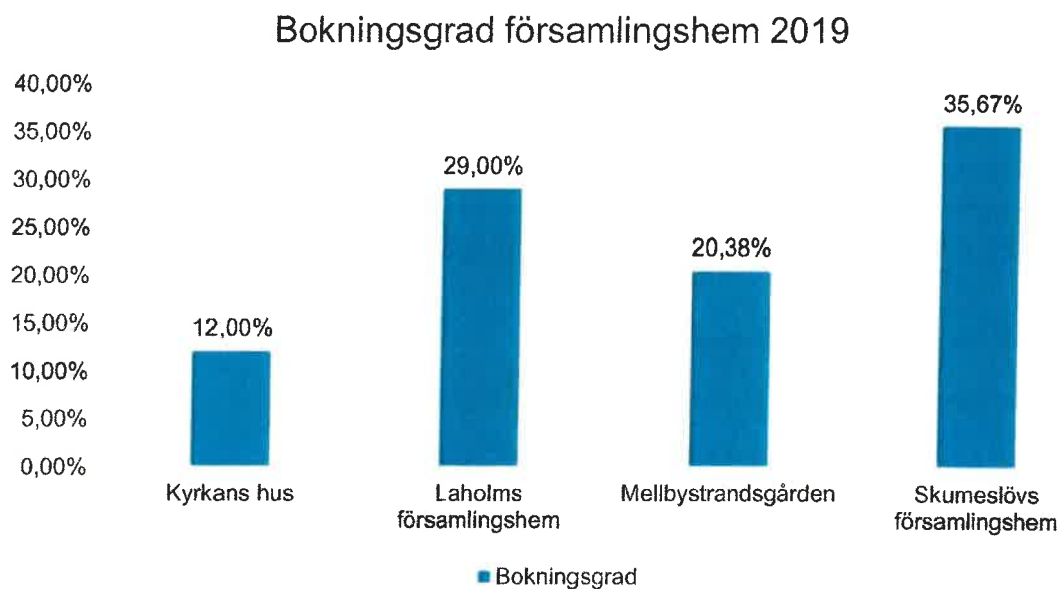
Fyllnadsgraden visar nyttjat antal platser i förhållande till totalt antal platser. Beräkningar för 2019 visar en genomsnittlig fyllnadsgrad på mellan 8 och 41 procent per sammankomst. Det tyder på ett lågt kapacitetsutnyttjande, även om uppgifterna ur bokningssystemet är ofullständiga.

FIGUR 9. KYRKOBYGGNADER - BOKNINGSGRAD OCH FYLLNADSGRAD 2019.

Bokningsgrad – församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Bokningsgraden för församlingshemmen har beräknats utifrån den verksamhet som bedrevs under terminerna 2019. Beräkningen påverkas av att all verksamhet inte lagts in på ett enhetligt sätt i vårt bokningsprogram och har därför gjorts utifrån en uppskattning av normalveckan. Alla verksamhetslokaler utom kyrkans hus når upp till målet om minst 20% bokningsgrad, högst bokningsgrad har Skummeslövs församlingshem med mer än 35%.

FIGUR 10. FÖRSAMLINGSHEM OCH ANDRA VERKSAMHETSLOKALER, BOKNINGSGRAD 2019.

Kulturvärden

Samtliga kyrkor i pastoratet är skyddade enligt kulturmiljölagen. Det betyder att kyrkobyggnader och kyrkotomter ska vårdas och underhållas, så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseende och karaktär inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligt förändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Med medvetenhet om detta har det inom pastoratet utförts ett arbete där kyrkobyggnader och kyrkomiljöer har delats in i grupper utifrån identifierade kulturvärden. Dessa bygger på de kulturhistoriska karaktäriseringar av pastoratets kyrkobyggnader och kyrkomiljöer som tidigare utförts och som är en del av vård- och underhållsplanerna. Syftet med grupperingen är att den ska vara vägledande för bland annat lokalförsljningsplaneringen.

Grupp 1

Grupp 1 omfattar kyrkor med stora kulturvärden kopplade till både kyrkobyggnaden och kyrkoplatsen och som anses särskilt ömtåliga och värdefulla. I grupp 1 ingår S:t Clemens kyrka, Skummeslövs kyrka, Skogaby kapell samt S:ta Gertruds kapell. För redogörelse per byggnad se bilaga

Grupp 2

Grupp 2 omfattar kyrkor med kulturvärden som framför allt är knutna till kyrkomiljön och kyrkobyggnadens exteriör, men där interiören har genomgått flera större ombyggnader eller förändringar. Byggnaderna bedöms ha potential att utvecklas invändigt. I nuläget så har vi ingen kyrkobyggnad inom pastoratet som klassificerar sig till denna grupp.

Grupp 3

Grupp 3 omfattar kyrkobyggnader med utvecklingsbart värde och utvecklingsbar användning inom eller utom Svenska kyrkan. Dessa kyrkor bedöms kunna anpassas för att gynna den kyrkliga verksamheten, en annan verksamhet eller kunna användas för sambruk. Inom pastoratet så finns ingen kyrkobyggnad som klassificerar sig här men däremot så har vi ett invigt altare som är placerat i Mellbystrandsgården som gör det.

Ändamålsenlighet

Inför upprättandet av lokalförsörjningsplanen har en bedömning gjorts av lokalernas ändamålsenlighet för nuvarande och framtida verksamheter. Bedömningarna har gjorts av arbetsgrupper inom respektive församling, som kategoriserat byggnadernas ändamålsenlighet enligt följande:

Kategori 1 = uppfyller verksamhetens krav

Kategori 2 = godtagbar med vissa brister, behov av åtgärd inom tio år

Kategori 3 = uppfyller ej verksamhetens krav, kräver åtgärder omgående

Bedömningen och beskrivning av brister per byggnad redovisas i "Bilaga 1 LFP Laholms pastorat"

Kyrkobyggnader

S:t Gertruds kapell bedöms höra till kategori 1, övriga kyrkobyggnader i pastoratet bedöms höra till kategori 3, vissa brister finns och är identifierade (se bilaga). I Stort handlar bristerna om anpassning till barn samt utrymmen för förberedelse etc vid förrättningar och gudstjänster.

Församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Kyrkans hus, samt förrådsbyggnader och annex bedöms tillhöra kategori 1.

Laholms församlingshem bedöms tillhöra kategori 3 eftersom det saknas förutsättningar för att vara utomhus med exempelvis barnverksamheten, barnvagnsparkering saknas, köket är otillräckligt för verksamheten.

Mellbystrandsgården bedöms tillhöra kategori 2, främst på grund av otillräckligt kök i barnlokalen samt bristande belysning i kyrksalen.

Skummeslövs församlingshem bedöms tillhöra kategori 3, på grund av brist på lokaler för den verksamhet vi har samt ett undermåligt kök

Begravningsverksamhetens byggnader

Kyrkstallet i Laholm bedöms höra till kategori 1. Efter en totalrenovering i form av ett helt nytt kyrkstall ifrån grunden och upp så finns här kist-/urnförvaring inför begravningsceremoni och i väntan på urnsättning, här är även plats för bisättning och mindre borglig akt.

Personalbyggnaden i Laholm, ekonomibygnader samt begravningsannexet i Skummeslöv bedöms höra till kategori 2. Personalbyggnaden bedöms vara trångbodd, för få skrivbordsplatser men även för liten yta för respektive plats samt avsaknad utav enskilt samtalsrum för både besökare som

önskar lite mer avskilt men även för personalens del att ha enskilda samtal med arbetsledare/föreståndare.

Ekonomibygnader i Laholm bedöms höra till kategori 3.

Teknisk status

I samband med upprättandet av lokalförsörjningsplanen har en granskning gjorts för att ta reda på om det finns byggnader som inte uppfyller lagar och myndighetskrav riktade mot fastighetsägaren och/eller arbetsgivaren. Granskningen är gjord av pastoratets fastighetsansvarige och dennes personal i samråd med Anticimex samt skyddsronder genom åren och redovisas i form av en helhetsbedömning per byggnad enligt följande kategoriindelning:

Kategori 1 = god teknisk status

Kategori 2 = brister i byggnadernas grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom tio år

Kategori 3 = uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärder omgående

Bedömningen per byggnad redovisas i bilaga.

Någon uppföljning av kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen som rör materialval och teknisk livslängd har inte gjorts i lokalförsörjningsplanen. Dessa mål följs upp av fastighetsingenjören.

Kyrkobyggnader

Granskningen av kyrkobyggnadernas tekniska status med avseende på grundsystem och installationer bygger på befintliga vård- och underhållsplaner.

Skogaby kapell och Skummeslövs kyrka bedöms höra till kategori 1. S:t Clemens hamnar i kategori 2 på grund av bristande ventilation i vaktmästeriet.

S:t Gertrud hamnar i kategori 3 till följd av misstänkt fukt och lukt kring altare och sakristia. VoU-planer finns för respektive kyrkobyggnad. Men inga andra planer för avhjälpande löpande underhåll utöver det som omnämns i VoU-planerna.

Församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Samtliga lokaler utom församlingshemmen i Laholm och Skummeslöv placeras i kategori 1. Laholms församlingshem har brister i fönstrens konstruktion samt saknar godkänd utrymningsplan från källarplanet. Skummeslövs församlingshem har dålig luft på ovanvåningen samt saknar toalett anpassad för funktionsvariationer. Samt köket är inte ändamålsenligt till förhållande verksamheten. Detta gör att båda församlingshemmen placeras i kategori 3. Finns inga direkta underhållsplaner för det löpande underhållet mer än att mycket utav arbetet utgår ifrån skyddsronderna och arbetet med budgeten som planlagt lite underhåll nästkommande år/åren men inget i direkta detaljer för respektive fastighet.

Begravningsverksamhetens byggnader

Personalbyggnader och Ekonomibygnader bedöms höra till kategori 3. Personalbyggnadens expedition är inte tillräckligt anpassad för besökare med funktionsvariationer, främst interiört men även exteriört. Ekonomibygnaden är inte verksamhetsanpassad i sin fulla utsträckning i form av undermålig/obefintlig ventilation för ändamålen, och brandrisker med det ökade behovet av laddstationer för både handverktyg samt fordon som kräver laddning och för trångt med allt som behöver inhysas inomhus av olika anledningar. Ekonomibygnaden i Skummeslöv till kategori 2. Övriga byggnader bedöms höra till kategori 1.

Energi och miljö

Enligt Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningsplanen skall Laholms pastorat senast 2030 ha uppnått klimatneutralitet, det vill säga inte lämna något nettobidrag till den globala uppvärmningen. Även fortsättningsvis skall all använd energi vara förnybar.

År 2019 uppgick den totala energianvändningen för uppvärmning, kraft och belysning till 476 540 kWh. Av dessa svarade kyrkobyggnader för 31 procent. Utsläppen av koldioxid uppgick till cirka 14,8 ton, varav 31 procent kom från kyrkobyggnader.

Den genomsnittliga energianvändningen för kyrkor låg 2019 på 145 kWh per kvadratmeter.

Sammanfattning

Ökad befolkningskoncentration i Allarp/Skummeslöv och Laholm

Utvecklingen i Laholms kommun går mot en ökad befolkningskoncentration i hela pastoratet men framför allt Allarp/Skottorp/Skummeslöv med stor planerad nybyggnation, även ett par områden i Laholm väntar förtätning vid Stationsområdet samt östra Nyby. Detta innebär nya utmaningar för Skummeslövs församling med många nya medlemmar.

Alla församlingar har en vikande medlemsutveckling procentuellt sett. Verksamheten utgår idag från Laholm som centralorten i kommunen, administrationen är samlad i Kyrkans hus och begravningsverksamheten utgår från kyrkogårdsförvaltningen i Laholm. I och med en förväntad stor ökning i Allarp/Skummeslöv behöver pastoratet tänka över hur personal stationeras. Detta påverkar behovet av lokaler i framför allt Laholm och Skummeslöv

Överkapacitet på lokaler i Laholm, förväntad brist i Skummeslöv

Analyser av lokalnyttjandet och jämförelser mellan församlingarnas behov och bestånd visar att det finns ett beräkningsmässigt överskott på lokaler inom pastoratet. Nästan Alla församlingshem når kyrkofullmäktiges mål om en genomsnittlig nyttjandegrad på 20 procent för kyrkobyggnader och samlings-salar enda undantaget är Kyrkans hus som har en genomsnittlig bokningsgrad på 12%. Om verksamheten i Skummeslöv utvecklas enligt prognosen kommer inte dagens församlingshem räcka till, Bedömningen är att det finns goda möjligheter att utveckla församlingsverksamheten i Laholm och begravningsverksamheten i pastoratet inom befintligt bestånd utan att behöva skaffa mer lokaler.

Kostnaderna måste minska

Den vikande medlemsutvecklingen för med sig relativt minskande intäkter för församlingsverksamheten, som redan år 2022 beräknas gå med underskott. Om inget görs för att minska kostnaderna kommer det att bli allt svårare att uppfylla församlingsinstruktionens mål "att utvecklas som relevant och levande kyrka för alla med särskilt fokus på barn och unga".

Att minska fastighetskostnaderna som i dag och även 2031 beräknas ligga på 17% enligt alternativ 0 kan bidra till att balansera budgeten positivt men det bör noteras att 17% är en relativt låg andel av de totala kostnaderna. Personal och verksamhetskostnaderna utgör den största delen. Det förväntade totala underskottet på 5,7 miljoner 2031 är mer än de förväntade fastighetskostnaderna på 4,5 miljoner. Pastoratet måste också titta på andra sätt att minska kostnaderna i relation till utgifterna. Dessa sätt omfattas inte av lokalförsörjningsplanen men nämns för vidare diskussion:

- Ökning av kyrkoavgiften som i dag är låg relativt sett
- Minska verksamhetskostnaderna
- Minska personalkostnaderna
- Skapa möjlighet för ökade intäkter utöver medlemsavgiften

I fastighetsbeståndet har kyrkobyggnaderna en särställning, och Svenska kyrkan har i uppdrag att bevara och tillgängliggöra kyrkobyggnadernas och kyrkomiljöernas kulturvärden. För vård och underhåll bidrar staten med medel via den kyrkoantikvariska ersättningen. Målsättningen är att så långt det är möjligt värna om de kulturvärden och identitetsvärden som finns i kyrkor och kyrkomiljöer.

Begravningsverksamheten väntas ha täckning för sina kostnader under planperioden.

6. Åtgärdsplan och konsekvensanalys

I kapitlet redovisas åtgärdsplanen för åren 2022–2031. Åtgärdsplanen bygger på en samlad bedömning och prioritering av de behov och åtgärder som identifierats under planeringsarbetet.

I kapitlet redovisas en sammanfattning av planerade åtgärder under perioden 2022–2031 samt en kort beskrivning av varje åtgärd med motiveringar och förväntade konsekvenser. Därefter redovisas prognoser för den förväntade utvecklingen om åtgärdsplanen genomförs. Sist i kapitlet sammanfattas de förväntade konsekvenserna ur olika perspektiv.

Åtgärderna har värderats och prioriterats av pastoratets samplaneringsgrupp samt beretts i församlingsråden och kyrkorådet inför kyrkofullmäktiges fastställande av lokalförsörjningsplanen.

Planerade åtgärder

Vid upprättandet av åtgärdsplanen har följande mål och förutsättningar prioriterats:

- Varje församling i pastoratet ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och övriga uppgifter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning.
- Årskostnaden för församlingsverksamhetens mark, byggnader och anläggningar bör i genomsnitt motsvara högst 25 procent av församlingsverksamhetens årliga intäkt.
- skapa mötesplatser för att dela tro och liv
- se till barnens behov av att möta människor från olika generationer
- Utöka kyrklig verksamhet i nyetablerade områden
- Varje kyrkobyggnad och samlingslokal bör nyttjas minst 20 procent av tillgänglig tid.

Laholms pastorat når upp till Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningsplanen under planperioden med ett par undantag:

1. Dagens församlingshem i Skummeslöv kommer inte att räcka till för den förväntade verksamheten utan behöver vara större och bättre anpassat. Det finns idag beslut om att ett nytt församlingshem skall byggas men ännu finns inga uppgifter om kostnader för byggande och drift. Alltså kommer den ekonomiska prognosen för 2031 förändras i takt med att dessa uppgifter blir tillgängliga.
2. Kyrkans hus når inte upp till Kyrkofullmäktiges mål om 20% bokningsgrad, det finns dock ett stort mörkertal när det gäller detta då mycket av den verksamhet som sker här inte bokas. Driftkostnaderna för denna fastighet är så pass stora att det motiverar en översyn av hur den används. Lämpligt är utredning av ifall verksamheten skulle kunna flyttas till och fördelas på Laholms församlingshem, Kyrkogatan 5 samt S:t Clemens kyrka. Då skulle kyrkans hus kunna säljas eller hyras ut och i stället balansera budget positivt.
3. Skogaby kapell når inte upp till målet om 20% bokningsgrad. Driftkostnaden för Skogaby kapell är relativt liten och motiveras även av vårt uppdrag att bevara och tillgängliggöra kyrkornas kulturvärden.

TABELL 13. ÅTGÄRDSPLAN FÖR ÅREN 2022-2031.

Åtgärdsplan Laholms pastorat 2022-2031			
Byggnadsverk	Åtgärd	Klart år	Genomförandestatus dec 2021
Laholms församling			
Kyrkans hus	Denna fastighet når inte upp till målet om en bopningsgrad på 20%, därför bör en utredning av ifall verksamheten skulle kunna flyttas till och fördelas på Laholms församlingshem, Kyrkogatan 5 samt S:t Clemens kyrka göras samt vilka möjligheter till ut/ombyggnad som finns. Möjligheter och konsekvenser av eventuell försäljning eller uthyrning av Kyrkans hus bör också ses över.	2031	ej påbörjat
Skummeslövs församling			
Skummeslövs nya församlingshem	Projektering av detta måste medföra att den planerade verksamheten 2031 är möjlig i församlingshemmet samt att fastighetskostnaderna inte överstiger 25% av pastoratets totala kostnader 2031.	2031	beslutsprocess igång
Skummeslövs gamla församlingshem	Utredning om åtgärder för det befintliga församlingshemmet måste genomföras. Skall det säljas, hyras ut eller byggas om till ngt annat?	2031	ej påbörjat

Utred Kyrkans hus

Motivering

Kyrkans hus når inte upp till Kyrkofullmäktiges mål om 20% bokningsgrad, det finns dock ett stort mörkertal när det gäller detta då mycket av den verksamhet som sker här inte bokas.

Driftkostnaderna för denna fastighet är så pass stora att det motiverar en översyn av hur den används.

Åtgärd

Utredning av ifall verksamheten skulle kunna flyttas till och fördelas på Laholms församlingshem, den idag uthyrda fastigheten Kyrkogatan 5 samt S:t Clemens kyrka göras. Även vilka möjligheter till ut/ombyggnad som finns bör undersökas samt möjligheter och konsekvenser av eventuell försäljning eller uthyrning av Kyrkans hus.

Konsekvenser

Utredningen är nödvändig för att få ett välgrundat underlag för val av fortsatt inriktning. Konsekvenserna om utredningen inte genomförs är att man antingen riskerar att skjuta upp åtgärder som kan bidra positivt till församlingens utveckling och ekonomi eller att man går vidare med en lösning som inte är optimal.

Exempel på effekter om Kyrkans hus avvecklas:

- ökad användning av Laholms församlingshem, S:t Clemens kyrka samt fastigheten Kyrkogatan 5
- i dagsläget hyrs delar av kyrkogatan 5 ut till en summa av 102000kr/år. Denna intäkt kommer att försvinna om vi slutar hyra ut lägenheten
- minskad fastighetskostnad med cirka 655 000 kronor per år (årskostnad 2031)
(differensen mellan Kyrkans hus och Kyrkogatan 5 är ca 491 000 kronor år 2031 i fastighetskostnader)
- minskat fastighetsbestånd med 644 kvadratmeter samt ca 0,2 ha mark mindre.
- minskad energianvändning med ca 45 000 kWh per år.
(med ett antagande på att Kyrkogatan 5 kanske ökar med omkring 10 000 kWh/år då fler förbrukare är igång än vid bostad)
- minskade koldioxidutsläpp med ca 1 ton per år.

Ombyggnad av Skummeslövs församlingshem

Motivering

Dagens församlingshem i Skummeslöv kommer inte att räcka till för den förväntade verksamheten utan behöver vara större och bättre anpassat. Det finns idag beslut om att ett nytt församlingshem skall byggas men ännu finns inga uppgifter om kostnader för byggande och drift.

Åtgärd

Projektering av detta måste medföra att den planerade verksamheten 2031 är möjlig i församlingshemmet samt att fastighetskostnaderna inte överstiger 25% av pastoratets totala kostnader 2031.

Konsekvenser

Om ombyggnationen inte genomförs kommer församlingen inte att kunna genomföra den planerade verksamheten 2031, vare sig med avseende på yta, teknisk- eller ändamålsenlig status.

Om ombyggnationen görs kommer församlingen att kunna fortsätta arbeta enligt prognoser med fräschare, mer ändamålsenliga lokaler och en bättre arbetsmiljö under hela planperioden.

De ekonomiska förutsättningarna kommer med stor sannolikhet att förändras genom ökade totala fastighetskostnader för pastoratet.

Utredning av åtgärder för befintligt församlingshem i Skummeslöv

Motivering

Dagens församlingshem i Skummeslöv kommer inte att behövas för församlingens verksamhet om det nya byggs enligt församlingens behov.

Åtgärd

En utredning gällande alternativa åtgärder för församlingshemmet bör göras. Skall det säljas, hyras ut, byggas om eller annat?

Konsekvenser

Det kan antas tydliga skillnader i de ekonomiska konsekvenserna av de olika möjliga åtgärderna. Men det kan också visa sig att fastigheten kanske kan få en annan användning än vi tänkt på idag, med positiva konsekvenser för församlingsborna och positiva ekonomiska konsekvenser för pastoratet.

Prognoser 2022–2031

Flera av åtgärderna i planen innebär utredningar, och de förväntade effekterna beror på vilket handlingsalternativ som man väljer att gå vidare med. För att ändå illustrera konsekvenserna av åtgärdsplanen har prognoser upprättats baserat på följande utgångspunkter:

- Det nya församlingshemmet i Skummeslöv kommer att vara större för att kunna inrymma förväntad verksamhet, totalt ca 400-600 kvadratmeter
- Gamla Församlingshemmet säljs eller hyrs ut och blir genom detta otillgängligt för vår verksamhet
- Utökad verksamhet i Allarp/Skummeslöv

Prognoser för församlingsverksamheten redovisas i tabell 16 och för begravningsverksamheten i tabell 17.

Konsekvenser för fastighetsbeståndet

Åtgärdsplanen innebär en ökning av församlingsverksamhetens fastighetsbestånd med ca 200-400 kvadratmeter mellan år 2022 och år 2031, medan begravningsverksamhetens fastighetsbestånd ökar med omkring 400m² fördelat på ny ekonomibygnad och utbyggnad utav befintlig kyrkogårdsexpedition. Till en budgeterad kostnad av 5,5 miljoner kronor för ekonomibygnaden samt 1 miljon kronor för utbyggnaden av kyrkogårdsexpeditionen.

Energianvändningen bedöms vara oförändrad under planperioden, men all energi som köps är förnybar i linje med kyrkofullmäktiges mål.

TABELL 14. KONSEKVENSER AV ÅTGÄRDSPLANEN FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETENS FASTIGHETER 2019-2031.

Rad	Församlingsverksamhet	Utfall 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2031	Skilnad 2019 - 2031
1	Antal medlemmar	8 888	8 881	8 733	8 641	8 554	8 464	8 341	7 693	-1 195
2	Total intäkt, tkr	21 500	21 930	22 370	22 820	23 270	23 740	24 210	27 270	5 770
3	m² BRA byggnader och anläggningar	3 354	3 354	3 354	3 754	3 754	3 754	3 754	3 754	400
4	Märkinnehav, hektar	2	Har ej beräknats per år						2	0
5	Fastighetskostnad, tkr	3 557							4 510	953
6	Energianvändning, kWh	368 434							368 434	0
7	Koldioxidutsläpp, ton	11,42							11,42	0,0
8	Fastighetskostnad/total intäkt, %	17%							17%	0%
9	m² BRA/medlem	0,38	0,38	0,38	0,43	0,44	0,44	0,45	0,49	0,11
10	Fastighetskostnad kr/medlem	400							586	186
11	Fastighetskostnad kr/m² BRA	1 056							1 198	141
12	kWh/m² BRA	110							98	-12
13	Koldioxidutsläpp, kg/m² BRA	3							3	0

TABELL 15. KONSEKVENSER AV ÅTGÄRDSPLANEN FÖR BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS FASTIGHETER 2019-2031.

Rad	Begravningsverksamhet	Utfall 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2031	Skilnad 2019 - 2031
1	Antal invånare	13 985	14 161	14 370	14 622	14 868	15 122	15 385	16 623	2 638
2	Begravningsavgift, tkr	9 372	9 550	9 751	9 946	10 145	10 347	10 554	11 886	2 514
3	m² BRA byggnader och anläggningar	1 308	1 308	1 308	1 708	1 708	1 708	1 708	1 708	400
4	Märkinnehav, hektar	7	Har ej beräknats per år						7	0
5	Fastighetskostnad, tkr	766							971	205
6	Energianvändning, kWh	108 106							108 106	0
7	Koldioxidutsläpp, ton	3,4							3,4	0,0
8	Fastighetskostnad/begravning avg. %	6%							6%	0%
9	m² BRA/invånare	0,09	0,09	0,09	0,12	0,11	0,11	0,11	0,10	0,01
10	Fastighetskostnad kr/invånare	55							56	1
11	Fastighetskostnad kr/m² BRA	575							561	-14
12	kWh/m² BRA	83							83	0
13	Koldioxidutsläpp, kg/m² BRA	3							2	-1

Konsekvenser för ekonomin

Åtgärdsplanen innebär dels en inflationsorsakad ökning av församlingsverksamhetens fastighetskostnader 2022–2031 med knappt en miljon kronor men utöver detta också en relativ ökning i och med byggandet av det nya församlingshemmet.

Eftersom fastighetskostnaderna idag ligger på 17% av pastoratets totala kostnader finns ett betydande utrymme för ökade kostnader för att ändå kunna uppnå målet på maximalt 25%. Begravningsverksamhetens fastighetskostnader väntas öka med omkring 0,2 miljoner kronor under samma tid.

I prognosen antas en årlig prisökningstakt med 2 procent. Kostnadsuppskattningarna tar inte hänsyn till eventuella avvecklings- eller avställningskostnader. För säkrare siffror krävs fördjupade utredningar, vilket framgår av åtgärdsplanen.

Åtgärdsplanens utredningar kommer att ge mer genomarbetade analyser av de ekonomiska konsekvenserna. De effekter som redovisas här bygger på grova uppskattningar baserade på erfarenhetsvärden och antaganden.

Konsekvenser för verksamheten

Laholms församling

En eventuell omorganisation/omfördelning av lokalanvändandet mellan kyrkans hus, församlingshemmet, S:t Clemens och ev kyrkogatan 5 kommer att innebära en större användning av våra lokaler kring kyrkan men också själva kyrkan vilket är positivt då det ger en ökad närvaro och tillgänglighet för församlingsborna

Skummeslövs församling

Den största konsekvensen är att pastoratet i och med det nya församlingshemmet kommer att kunna fortsätta verka enligt församlingsinstruktionen och svara väl upp mot den växande befolkningen i Allarp/Skummeslöv under lång tid framöver.

Vad man väljer att göra med det gamla församlingshemmet i Skummeslöv kan så klart påverka på flera olika sätt men främst lokalt i området runt Skummeslövs kyrka.

Begravningsverksamheten

Den ny/till-byggnad utav ekonomibygnad och kyrkogårdsexpeditionen i Laholm är planerad och påbörjad innan planperioden för denna lokalförsörjningsplan. Den är dock inte slutförd i nuläget så det går att resonera lite olika kring konsekvenserna av lokalförsörjningsplanen beroende på vilken utgångspunkt man har. Vad det gäller kompost/- och materialhanteringen som förnärvarande finns i Skummeslöv så har arbetet med denna flytt ifrån Skummeslöv till Skogaby inletts efter planperiodens början med köp utav mark som både ska nyttjas för redan omnämnt område och gravplatser för framtida expansion utav gravplatser inom trossamfundet men även andra trossamfund. Beredning utav markområde för att kunna nyttjas till kompost/- och material har inletts medan markområde för gravplatser ej inletts ännu. Sammanfattningsvis kan man säga att begravningsverksamheten förväntas kunna utföra sina uppgifter på ett så bra sätt i en god arbetsmiljö och lokaler som tillgodoser verksamhetens behov och krav.

Konsekvenser för barn

Den samlade bedömningen är att de åtgärder som följer av åtgärdsplanen endast har positiva konsekvenser för barn.

I Laholm handlar åtgärderna till betydande del om att göra användandet av lokaler och fastigheter mer anpassade för barn och andra åldersgrupper.

I Skummeslöv innebär åtgärderna med nytt församlingshem större och bättre anpassade lokaler för bland annat pastoratets barnverksamhet.

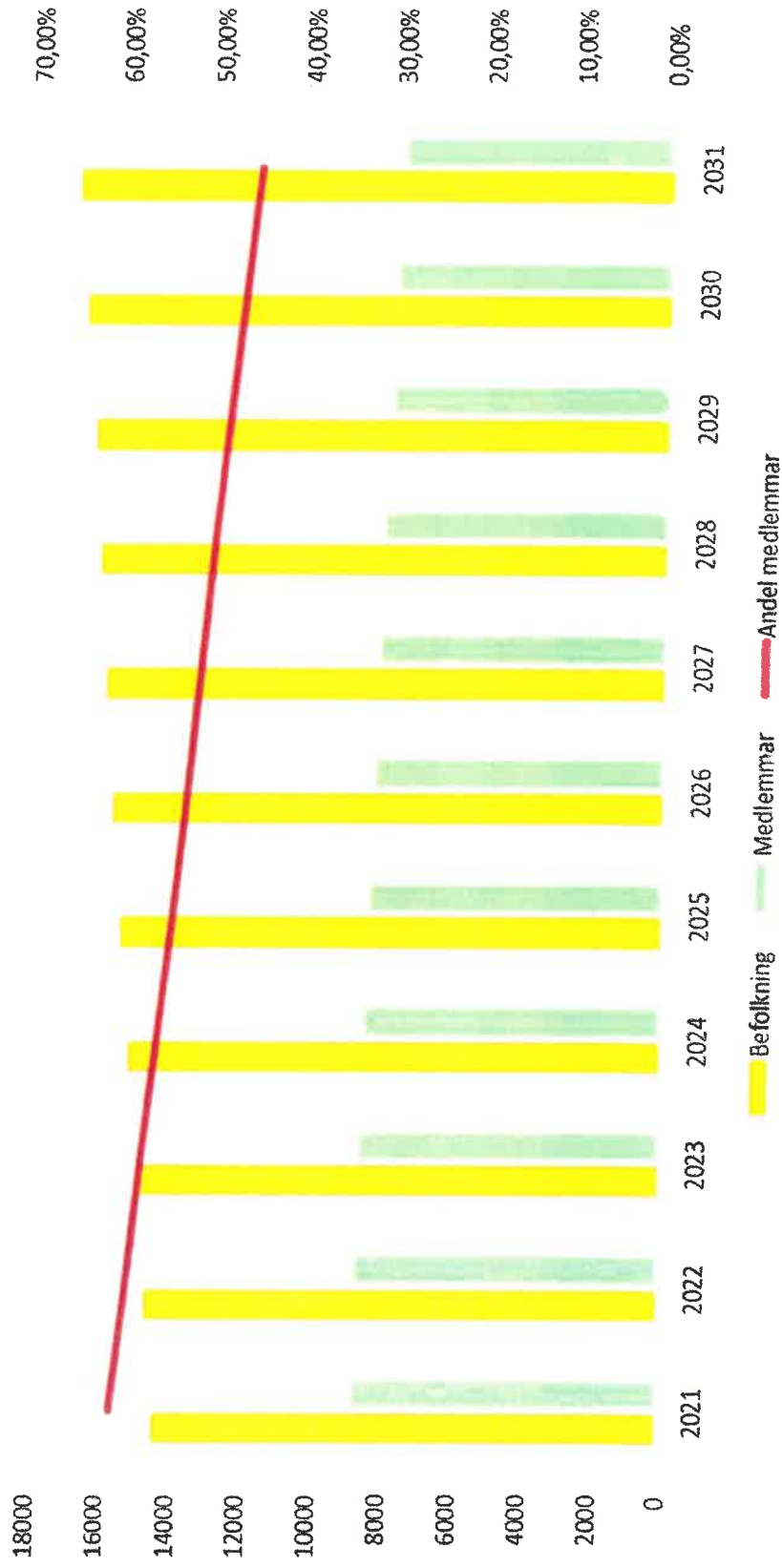

Bilaga

Byggnader och anläggningar/ Församling Byggnad- Ägd eller verk bygd (E/H)	Funktion	m² BRA		Fastighets- kostnad		Fastighets- kostnad		Fastighets- kostnad		Antal sammans- komster 2019	Antal sammans- komster 2031	Fastighets- kostnad 2019 (kr/samma riksomst)	Fastighets- kostnad 2031 (kr/samma riksomst)	Ändamåls- enlighet	Teknisk status	kWh upp- värmning, elkraft och belysning 2019 alt. 0 2031	kWh upp- värmning, elkraft och belysning 2019 alt. 0 2031	kWh/m² 2019	Upp- värmnings- form	CO- utsläpp 2019 (ton)	CO- utsläpp 2031 alt. 0 (ton)	CO- utsläpp 2019 (kg/kvm)
		2019	2031 alt. 0	2019 (tbr)	2031 alt. 0 (tbr)	2019 (kr/m²)	2031 alt. 0 (kr/m²)															
Laholm S:t Clements E	Kyrka/kapell	752	752	1 052	1 052	1 130	1 130	1 439	1 439	244	244	2 503	3 174			57 565	57 565	59	Bergvärme	2,1	2,1	3
Laholm Skogabykäll E	Kyrka/kapell	312	312	992	992	2 698	2 698	3 409	3 409	11	11	27 954	34 703			15 288	15 288	137	Bergvärme	0,5	0,5	4
Laholm S:t Görans E (BV)	Kyrka/kapell	140	140	183	183	959	959	1 140	1 140	84	84	1 254	2 009			27 809	27 809	158	Blandad	0,9	0,9	6
Skummesjö Skummesjö E	Kyrka/kapell	236	236	358	358	455	455	1 521	1 521	218	218	1 691	2 137			38 931	38 931	165	Blandad	1,2	1,2	5
Summa kyrkor		1 258	1 258	2 093	2 093	1 560	1 560	1 978	1 978	652	652	9 284	10 506			149 742	149 742	145		4,6	4,6	4,5
Laholm Järvingstve E	F-hem	628	628	608	608	950	950	1 217	1 217	189	189	3 138	4 044			81 299	81 299	129	Blandad	2,5	2,5	4
Laholm Annex vid t E	Personaltvå	30	30	29	29	979	979	1 294	1 294							65 621	65 621	102	Direkt. El	2,0	2,0	3
Laholm Kyrkans hus E	Administrat	544	544	516	516	802	802	1 017	1 017	184	184	2 809	3 559			30 159	30 159	112	Bergvärme	0,6	0,6	3
Laholm Kyrkogården E	Bostad	180	180	128	128	169	169	714	905							42 526	42 526	98	Blandad	1,8	1,8	3
Laholm Förråd E	Tillvagnstest	30	30	665	665	1 138	1 138	1 448	1 448	315	315	1 909	2 625			36 426	36 426	170	Blandad	1,1	1,1	3
Laholm Mellöstran E	F-hem	440	440	300	300	403	403	505	505	89	89	2 805	3 659			249 500	249 500	122		7,6	7,6	18,0
Laholm Förråd E	F-hem	24	24	34	34	257	257	320	320	89	89	2 805	3 659			36 426	36 426	170	Blandad	1,1	1,1	3
Laholm Förråd kyrka E	F-hem	214	214	257	257	320	320	320	320	89	89	2 805	3 659			36 426	36 426	170	Blandad	1,1	1,1	3
Summa (barnskolor, verksamheter)		2 244	2 244	2 634	2 634	995	995	1 228	1 228	777	777	2 817	3 519			249 500	249 500	122		7,6	7,6	18,0
Laholm Servicebygge E	Personaltvå	148	148	139	139	175	175	1 192	1 192							19 377	19 377	134	Blandad	0,6	0,6	4,0
Laholm Ekonomibyg E	Ekonomibyg	610	610	50	50	114	147	106	106							35 214	35 214	58	Direkt. El	1,1	1,1	2,0
Laholm Kyrkställe E	Kustförvarn	128	128	176	176	226	1 991	1 764	1 764	1	20	173 039	11 291			19 718	19 718	107	Blandad	0,4	0,4	3,0
Skummesjö Ekonomibyg E	Gårds/Ver	160	160	187	187	1 167	1 167	1 479	1 479							6 437	6 437	41	Direkt. El	0,2	0,2	1,0
Skummesjö Bergvärme E	Kustförvarn	114	114	41	41	355	451	451	451	6	10	6 750	5 136			6 437	6 437	57	Blandad	0,2	0,2	2,0
Summa Begravningsverksamheten		1 160	1 160	633	603	799	1 013	1 013	1 013	7	30	92 405	8 214			80 298	80 298	77		2,5	2,5	12,0
Totalt		4 662	4 662	4 320	4 320	5 318	5 318	6 318	6 318	14,8	14,8	478 540	478 540			478 540	478 540	14,8		14,8	14,8	34,5

Bilaga till Laholms pastorats Lokalförsörjningsplan
Befolknings/Medlemsprognos 2022-2031

Prognos 2022-2031

[Handwritten signature]

Totala kostnader prognos (från basår 2019)

år	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Begravningsverksamhet Miljoner kronor	8,20	8,50	8,67	8,84	9,02	9,20	9,38	9,57	9,76	9,96	10,16	10,36	10,57
Församlingsverksamhet Miljoner kronor	21,50	21,93	22,37	22,82	23,27	23,74	24,21	24,70	25,19	25,69	26,21	26,73	27,27
Kyrkoavgift och ekonomisk utjämnning miljoner kronor													
resultat församlingsverksamhet			-2,04	-2,70	-3,86	-4,03	-3,65	-3,73	-4,13	-4,62	-4,95	-5,15	-5,60

Utfall ekonomi och personal 2031

	Utfall 2019 mkr		Prognos 2031 mkr	
	församlings- verksamhet	Begravnings- verksamhet	församlings- verksamhet	Begravnings- verksamhet
total intäkt utan KAE		22,5	8,2	21,6
total kostnad		-21,5	8,2	-27,3
Resultat		1	0	-5,7
prognosen har beräknats utifrån antagandet att kostnaderna stiger med 2% per år.				

	2019		prognos 2031	
	Församlingsverksamhet och gemensam adm	Begravnings- verksamhet	Församlingsverksamhet och gemensam adm	Begravnings- verksamhet
Antal anställda	21	7	21	7
Antal årsarbeten	20,9	7	20,9	7

Planerat bostadsbyggande

OMRÅDE/HUSTYP	Hustyp	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	totalt	antal boende
Kobben hyresrätter	Hyresrätter		30	40									70	182
Äpplet	Hyresrätter		25		15								40	104
Stationsområdet småhus	Småhus								20	20	20	20	80	272
Stationsområdet bostadsrätter	Småhus									50		50	100	340
Stationsområdet hyresrätter	Hyresrätter								50		50	50	150	390
Östra Nyby hyresrätter	Hyresrätter					50	20						70	182
Östra Nyby småhus	Småhus				15	20	20	20	15				90	306
Östra Nyby bostadsrätter	Bostadsrätter						30	30					60	156
Laholms hem nya Hälleback	Hyresrätter											50	50	130
Altona Gläninge etapp 3	Småhus												0	0
Kungsladugården 70 småhus	Småhus													
Lilla Tjärby småhus	Småhus	3	5	3	5	3	5	3	2	2	2	2	35	119
Åmot 1:51 hyresrätter	Hyresrätter													
Kiruna-kolonin	Hyresrätter				25								25	65
Mellbystrand småhus	Småhus	10	15	10	15	10	15	10					85	289
Mellby 15:1 Karéns mark	Småhus													
Mellbystrands centrum	Hyresrätter					40							40	104

[Handwritten signatures]

[Handwritten signature]

OMRÅDE/HUSTYP	Hustyp	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	totalt	antal boende
Mellbystrand Delfinen	Bostadsrätter				15								15	39
Mellbystrand Stallet	Hysesrätter		17										17	44,2
Skottorp småhus	Småhus	3	1	5	5	1	1	1	1	1			18	61,2
Haga småhus	Småhus					5	5	10	10	10	10	5	55	187
Haga hyresrätter	Hysesrätter					15	15	15	20	20	20	15	120	312
Skummeslövsstrand småhus	Småhus	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	374
Allarp bostadsrätter	Bostadsrätter			15		15		15		15		15	75	195
Allarp småhus	Småhus	5	10	10	10	10	5						50	170
Allarp hyresrätter	Hysesrätter			15		15		15		15		15	75	195
Skottorp landsbygd småhus	Småhus		1			1							2	6,8
sammanlagt													1462	4325,2

Kulturvärden kyrkobyggnader

Samtliga kyrkor i pastoratet är skyddade enligt kulturmiljölagen. Det betyder att kyrkobyggnader och kyrkotomter ska vårdas och underhållas, så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseende och karaktär inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligt förändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Med medvetenhet om detta har det inom pastoratet utförts ett arbete där kyrkobyggnader och kyrkomiljöer har delats in i grupper utifrån identifierade kulturvärden. Dessa bygger på de kulturhistoriska karaktäriseringar av pastoratets kyrkobyggnader och kyrkomiljöer som tidigare utförts och som är en del av vård- och underhållsplanerna. Syftet med grupperingen är att den ska vara vägledande för bland annat lokalföröjningsplaneringen.

Grupp 1

Grupp 1 omfattar kyrkor med stora kulturvärden kopplade till både kyrkobyggnaden och kyrkoplatsen och som anses särskilt ömtåliga och värdefulla. I grupp 1 ingår S:t Clemens kyrka, Skummeslövs kyrka, Skogaby kapell samt S:ta Gertruds kapell.

S:t Clemens kyrka uppfördes troligen i tegel omkring 1225 med romansk planform, bestående av rektangulärt fånghus och smalare, troligen rakt avslutad kor. Den medeltida kyrkan förstördes i en brand 1802. Partier av dess västgavel bevarades dock liksom större delen av tornet från

1400-talet. Dessa delar integrerades i en ny kyrkobyggnad som uppfördes mellan 1808 och 1820 efter ritningar av arkitekt Carl Fredrik Sundvall. Kyrkobyggnaden utgörs av ett rektangulärt långhus och västtorn. Den är uppförd av natursten och försedd med en hög frilagd naturstenssockel. Fasaderna är vitputsade och murarna genombruts av stora rundvålda fönsteröppningar. I exteriören speglas olika tidsskikt i kyrkans historia. Särskilt märks det kraftiga västtornet med huv och lanternin.

Skummeslövs kyrka är en av Hallands äldsta kyrkor. Av den ursprungliga romanska kyrkan återstår idag långhus, kor och absid. Den breda medeltida västtornet, lika brett som långhuset, uppfördes troligen något senare. Ursprungligen hade tornet trappstegsavlur men försågs med den nuvarande träöverbyggnaden med spira år 1774. Samtidigt flyttades kyrkklockorna från en fristående klockstapel på kyrkogården till tornet.

Kyrkan är uppförd i romansk stil med skalmurar av natursten och fönster- och dörröppningar av tegel. Långhus, kor och nedre delen av tornet är täckt med enkupigt falsat tegel. Absidens takfall täcks sedan 1948 av kopparplåt. Tidigare har kyrkans takfall täckt av spån. Kyrkans spetsbågeformade gjutjärnsfönster sattes in under början av 1800-talet och spår av tidigare öppningar är synliga i murverket. En tidigare högt placerad dörröppning på tornets norra sida samt en tillhörande trappa togs bort på 1840-talet. Samtidigt revs ett medeltida vapenhus vid långhusets nordvästra sida och ett gravkor, tillhörande ägaren av säteriet Skottorp, togs bort från tornrummet.

Skogaby kapell uppfördes år 1916 på initiativ av dåvarande kyrkoherden Hans Alfred Hedén. En förening, Skogaby kapellförening bildades samma år och svarade för kapellets underhåll och förvaltning. Fram till 1938 var kapellet privatägt då kapellet överlämnades till Laholms kyrkliga samfällighet. Kapellet hade ursprungligen en enkel utformning, och bestod av en rektangulär kyrkobyggnad med ett papptäckt tak. Vapenhuset i väster uppfördes år 1935 och sakristian i öster år 1959. Väggarna i kapellet uppfördes enligt arkivhandlingar i betong, men är troligen uppförda i tegel. Kapellet saknade från början begravningsplats och kyrkogården runt kapellet anlades först år 1955. Interiört har kyrkorummet genomgått ett flertal renoveringar. Vid tillbyggnaden av sakristian försvann ett stort korfönster, i utformning lika nuvarande fönster i långhuset. I samband med inköp av en ny orgel till kapellet 1957 uppfördes orgelläktaren i den västra delen av långhuset. En grundlig restaurering av kapellet genomfördes 1937-38 efter en plan av stadsarkitekten Fredrik Wetterquist. Då ersattes också järnkaminen som värmt upp kapellet med en vattenburen värme.

S:ta Gertruds kapell uppfördes år 1903 på Laholms begravningsplats. Kapellet uppfördes som gravkapell i nygotisk stil med murar av tegel vilande på en sockel av natursten. Väggarna putsades och avfärgades med kalkfärg. På 1940-talet tillbyggdes troligtvis den östra delen av kyrkan och 1976 byggdes vapenhuset i väster till. Interiören renoverades på 1940-talet under ledning av Fredrik Wetterquist och på 1950-talet

byggdes läktaren. Interiören präglas framförallt av den senaste restaureringen som utfördes på 1970-talet då den nuvarande färgsättningen och heltäckningsmattorna tillkom.

Åtgärdsplan

Åtgärdsplan Laholms pastorat 2022-2031			
Byggnadsverk	Åtgärd	Klart år	Genomförandestatus dec 2021
Laholms församling Kyrkans hus	Denna fastighet när inte upp till målet om en bokningsgrad på 20%, därför bör en utredning av ifall verksamheten skulle kunna flyttas till och fördelas på Laholms församlingshem, Kyrkogatan 5 samt S:t Clemens kyrka göras samt vilka möjligheter till ut/ombyggnad som finns. Möjligheter och konsekvenser av eventuell försäljning eller uthyrning av Kyrkans hus bör också ses över.	2031	ej påbörjat
Skummeslövs församling Skummeslövs nya församlingshem	Projektering av detta måste medföra att den planerade verksamheten 2031 är möjlig i församlingshemmet samt att fastighetskostnaderna inte överstiger 25% av pastoratets totala kostnader 2031.	2031	beslutsprocess igång
Skummeslövs gamla församlingshem	Utredning om åtgärder för det befintliga församlingshemmet måste genomföras. Skall det säljas, hyras ut eller byggas om till ngt annat?	2031	ej påbörjat

Verksamhetsprognoser Laholm

Laholms församling	Antal grupper		Antal sammankomster		Genomsnittligt antal deltagare	
	2019	2031	2019	2031	2019	2031
Aktiviteter/lokaler						
Laholms församlingshem						
Vuxengrupper	7	7	121	131	23	31
Barn- och Ungdomsgrupper	4	8	105	226	17	22
Samling med servering - dop etc	8	7	97	99	38	44
Möten - personal, förtroendevalda etc	3	3	13	13	20	20
TOTAL	22	25	336	469	25	29
MAX					70	85
Kyrkans hus						
Vuxengrupper	5	6	200	226	16	20
Barn- och Ungdomsgrupper	2	2	11	14	17	20
Möten - personal, förtroendevalda etc	9	9	106	106	8	8
TOTAL	16	17	317	346	13	16
MAX					30	40
Mellbystrandsgården						
Vuxengrupper	7	7	60	65	25	30
Barn- och Ungdomsgrupper	5	5	138	142	18	30
Samling med servering - dop etc	5	5	27	35	36	37
Möten - personal, förtroendevalda etc	2	2	4	4	18	18
TOTAL	19	19	229	246	24	29
MAX					60	60
Summa Laholms församling	57	61	882	1061	21	24

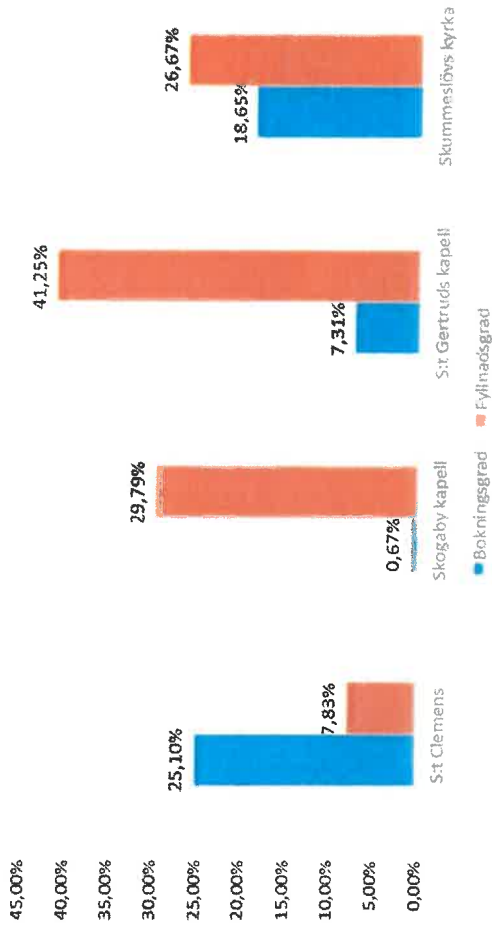

Verksamhetsprognoser Skummeslöv

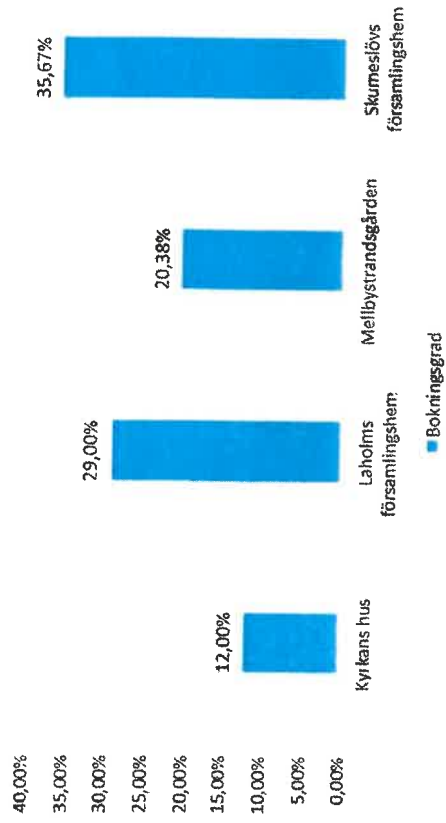
Skummeslövs Församling	Antal grupper		Antal sammankomster		Genomsnittligt antal deltagare	
	2019	2031	2019	2031	2019	2031
Aktiviteter/lokaler						
Skummeslövs församlingshem						
Vuxengrupper	7	8	102	130	20	23
Barn- och Ungdomsgrupper	4	9	114	270	14	18
Samling med servering - dop etc	6	6	71	83	39	41
Möten - personal, förtroendevalda etc	4	4	12	12	15	15
SUMMA	21	27	299	495	22	24
MAX					80	80

Bokningsgrad

Bokningsgrad och Fyllnadsgrad Kyrkor 2019

Bokningsgrad församlingshem 2019

[Handwritten signatures]

Lokal	Ändamålsenlighet		Teknisk status			
	Uppfyller verksamhetens krav	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år	Uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärd omgående
Kyrkobyggnader						
S:t Clemens kyrka		Önskvärt att ta bort ett antal bänkar från de bakersta raderna för att göra plats för annat. Behövs pentry, cafébord. Barnplatsen önskas flytta fram i kyrkan. Bättre förvaring för prästkläder mm i Sakristian.	Saknas en barnanpassad yta. Många förslag finns på lösningar. otillräcklig ventilation i vaktmästeriet.		otillräcklig ventilation i vaktmästeriet	
S:t Gertruds kapell						Fuktskadat bakom altaret? Fukt även i sakristians? Det förekommer tydlig lukt, även i kläder.
Skogaby kapell	ja	tidstyrt-relä för klockringning	Utslagsvask i sakristian för (vigt vin mm)			
Skummeslövs kyrka		Behov av toalett i sakristian finns	behövs "förberedelserum" / toalett för dop etc i kyrkan, saknas värme på toaletten samt förvaring. Förvaring saknas			

Lokal	Ändamålsenlighet		Teknisk status			
	Uppfyller verksamhetens krav	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år	Uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärd omgående
Församlingshem och övriga verksamhetslokaler						
Laholms församlingshem LM		Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år	Uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärd omgående
kyrkans hus LM		Kontoret har "tunna väggar". Behov av fler toaletter i källarplanet. Oklara rutiner för servering i verksamheter förlagda i källaren.	Lekplats/plats för uteverksamhet saknas. Vagnparkering saknas. Källsortering saknas inomhus. Köket på ovanvåningen är otillräcklig, kommer att bytas ut		Drag från de stora fönstren i stora salen.	Nödutgångar från källaren är inte beslutade.
Annex vid Laholms församlingshem LM						
Förråd LM						
Mellbystrandsgården MD		Behov finns av utbyggnad av tak mot gården för verksamhet utomhus. Behov av fler toaletter och dusch - liksom sovrummöjligheter om vi fortsätter med läger etc. Köket i barnlokalen bedöms för litet om verksamheterna ökar. Källsortering saknas inomhus. Bristande belysning i kyrksalen				

[Handwritten signatures]

[Handwritten signature]

Lokal	Ändamålsenlighet			Teknisk status	
	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år	Uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärd omgående
Skummeslövs församlingshem SKL	Lokalernas disposition och flödesschema behöver utredas för att man skall kunna få plats med befintlig verksamhet. Behöver bli lättare att flytta bord och stolar (tunga bord etc)/möblera om mellan olika verksamheter. Dålig luft ovanvåningen. Önskas höj- och sänkbara skrivbord	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status		
Personalbyggnad LM				Dålig luft ovanvåningen	Handikapptoalett uppfyller ej kraven
Begravningsverksamhetens byggnader					
				Utbyggnad är planerad som inrymmer nya kontor/arbetsrum, och befintliga ytor ändras och görs om så det inryms samtalsrum, arkiv och en mer inbjudande entré samt bättre anpassad toalett för funktionshinderade.	2
			Kontor/arbetsrum är trångbott, inget separat samtalsrum för medarbetarsamtal/jönesamtal eller försäljare/besökare för mer ostörda samtal.		2

[Handwritten signatures]

[Handwritten signature]

Lokal	Ändamålsenlighet			Teknisk status	
	Uppfyller verksamhetens krav	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år
Ekonomibyggnader LM				God teknisk status	Uppfyller ej kraven och kräver åtgärd omgående
					Nybyggnad är planerad som inrymmer tvätthall, verkstad, miljöstation, och förrådsförmåga för material/redskap som inte behöver vara framme konstant men ska inte förvaras utomhus. När nybyggnationen är genomförd så ska befintlig äldre ekonomibyggnad renoveras för att tillmötesgå verksamhetens olika krav men även olika lag-/myndighetskrav.
			Trångbott, inte verksamhetsanpassat ur olika perspektiv med diverse hantering utav material, maskiner osv.		

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Lokal	Ändamålsenlighet		Teknisk status	
	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år
S:ta Gertruds kapell				Uppfyller ej lagar och myndighetskrav, kräver åtgärd omgående
Ekonomibyggnader SKL				Entrédörrar behöver ses över och eventuellt bytas till robustare som står emot väderpåverkan bättre. + det som omnämns ovan i kyrkobyggnaderna
				Gamla bårhuset: varmgaraget och det kalla ut mot vägen behöver renoveras och överlag förbättra förvaringen för kemikalier och bensin & diesel. Den inre delen in emot kyrkogården är nyrenoverad under 2018/2019.

Lokal	Ändamålsenlighet		Teknisk status	
	Uppfyller verksamhetens krav	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	God teknisk status
Byggnader/Lokaler	Uppfyller verksamhetens krav	Godtagbar med vissa brister, Behov av åtgärd inom 10 år	Uppfyller ej kraven, kräver åtgärd omgående	Brister i byggnadens grundsystem, installationer eller ytskikt, behov av åtgärder inom 10 år
Begravningsannex SKL				
Kompost SKL		Ok för vår del, men uppfyller inte alla krav och lagkrav ifrån kommunens sida. Flytt till ny plats är planerat så snart det bara går, placering blir på bättre anpassad yta för ändamålet i Skogaby.		Överskottsvärmen som blir av kistkylarna behöver vi ta tillvara då kylarna genererar extra värme som annars bara går till spillo.
Ekonomibyggnad Skogaby		Renovering behövs. Används i nuläget endast till förvaring utav diverse saker och inventarier ifrån Skogaby kapell.		Uppfyller inte lagkrav och krav ifrån kommunen gällande lakvatten osv.

OBS, fastigheter utan anmärkningar har tagits bort från tabellen.

Beräkningar för konsekvenserna vid ett nyttjande utav kyrkans hus och kyrkogatan 5 i samband med verksamhetsövertagningen för utvärdering.

	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Årlig ökning
Kyrkans hus	516 940,00 kr	526 674,56 kr	537 206,46 kr	547 952,83 kr	559 911,68 kr	570 086,51 kr	581 481,71 kr	593 121,55 kr	604 999,89 kr	617 093,65 kr	629 425,89 kr	642 013,94 kr	654 854,11 kr	2%
Kyrkans hus	85 621,00													
BRÅ (m ²)	544,00													
He (hektar)	0,20													
Kyrkans hus	129 496,00 kr	131 025,72 kr	132 679,83 kr	134 350,37 kr	136 077,95 kr	137 861,98 kr	139 696,10 kr	141 580,03 kr	143 514,83 kr	145 499,22 kr	147 534,85 kr	149 622,35 kr	151 765,19 kr	2%
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	20 156,00													
He (hektar)	180,00													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													
Kyrkogatan 5 (bostaden)														
BRÅ (m ²)	0,83													

RIKTLINJER FÖR BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN I LAHOLMS PASTORAT

Fastställda av kyrkofullmäktige i Laholms pastorat den 21 juni 2022.

Förord

Kyrkomötet beslutade 2017 att alla huvudmän inom Svenska kyrkan skall upprätta riktlinjer för begravningsverksamheten. Riktlinjerna skall fastställas av kyrkofullmäktige och redovisas för stiftet.

1. Övergripande krav och styrning

1.1 Allmänt

Laholms pastorats begravningsverksamhet och kyrkogårdar ska uppfylla de krav som ställs i begravningslagen och begravningsförordningen. Man ska även följa de krav för kyrkogårdar och dess byggnader som gäller enligt kulturmiljölagen. Samrådsmöten/dialog inför tillståndsprovning sker med Länsstyrelsen. Antikvarisk medverkan sker löpande med Länsmuseet i Halland i de arbeten som kräver tillstånd. Begravningsverksamhet omfattar både medlemmar i Svenska kyrkan och icke medlemmar.

Utöver begravningsverksamheten som finansieras med begravningsavgiften erbjuder kyrkogårdsförvaltningen även serviceverksamhet till allmänheten, som gravskötsel och andra tjänster. Serviceverksamhetens kostnader och intäkter är separerade från begravningsverksamheten.

Riktlinjer för begravningsverksamheten beskriver verksamhet och resurser med redovisning av de grundläggande faktorer som påverkar miljö, arbetsmiljö, kvalitet, effektivitet, ekonomi och förvaltning. Riktlinjerna innehåller även långsiktiga principer med övergripande mål för begravningsverksamheten. Vid beslut som påverkar begravningsverksamheten väsentligt ska fastställda riktlinjer utvärderas och vid behov revideras. En utvärdering bör även ske vid ny mandatperiod.

1.2 Förtroendevald organisation

Kyrkofullmäktige beslutar om budget och riktlinjer för pastoratets begravningsverksamhet.

Kyrkorådet bereder ärenden som ska avgöras i kyrkofullmäktige.

Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet och leder all verksamhet i pastoratet.

1.3 Uppdrag och finansiering

Begravningsverksamheten finansieras genom begravningsavgiften. De pengar som äskas och erhålls genom begravningsavgiften får endast användas till begravningsverksamhet och ska särredovisas från serviceverksamhet och pastoratets övriga verksamhet.

Begravningsplatser är våra kyrkogårdar med områden för kist- och urngravar med gravrätt samt askgravlundar och minneslundar. Vi planerar framåt för att kunna tillhandahålla tillräckligt antal gravplatser på de olika kyrkogårdarna och arbetar också för

att tillgodose behovet av särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund. I nuläget erbjuds gravplatser åt muslimer på Tjärby kyrkogård, Höks pastorat.

Exempel på kostnader som finansieras av begravningsavgiften

Kopplat till begravning, grav och gravsättning

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser
- kremering
- lokal för förvaring och visning av stoftet
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler

Förvaltning av kulturhistoriskt värde på begravningsplatser/kyrkogårdar

- trädvård
- reparation och underhåll av stenmurar
- bevarande av dess uttryck
- förvaltning av kulturhistoriskt värdefulla gravvårdar
- ev. annat av kulturhistoriskt värde

Övriga kostnader

- löpande skötsel och underhåll av begravningsplatser/kyrkogårdar
- aktuella skötselavtal tecknade före år 2000

Kostnadsdrivande för drift och underhåll av kyrkogårdsförvaltningen

- personal
- maskiner och utrustning
- fordon och drivmedel
- förbrukningsmaterial
- byggnader
- administration
- utveckling
- inköp av konsultation
- inköp av arbete med speciell kompetens eller maskiner.

Vid investeringar av högre värde budgeteras avskrivningskostnaden för respektive år.

Exempel på vad begravningsavgiften inte får bekosta är

- kista
- gravsten
- religiösa symboler
- begravningsgudstjänst
- klockringning
- ceremoniella bärare

1.4 Beslutsprocess budget

Kyrkogårdsföreståndaren tar fram behovs- och beräkningsunderlag för budgetering av begravningsverksamheten baserat på personal, fastigheter, maskiner, utrustning, underhåll, reparationer samt ev. kostnader för utveckling av verksamheten.

Beredningsutskottet och kyrkorådet granskar och bedömer framtaget underlag och kompletterar eller justerar utefter framkomna synpunkter, samt bedömer budgeten inkl. investeringar i förhållande till ekonomiska möjligheter och resurser.

Ekonom på Göteborgs stifts servicebyrå upprättar ett budgetförslag utifrån inkomna äskanden och synpunkter samt redovisar tillsammans med kyrkogårdsföreståndaren förslaget för begravningsombudet.

Kyrkorådet granskar budgetförslaget och eventuella kommentarer från beredningsutskottet innan förslaget antingen återremitteras eller godkänns och överlämnas till kyrkofullmäktige för fastställande.

Kyrkofullmäktige fastställer budget för pastoratets begravningsverksamhet.

Begravningsombudet har rätt att närvara, ställa frågor och göra påpekanden när budgetförslaget behandlas i kyrkoråd och kyrkofullmäktige.

1.5 Beslutsprocess bokslut

Göteborgs stifts servicebyrå sammanställer pastoratets årsredovisning inkluderat ekonomiskt utfall och verksamhetsberättelse för begravningsverksamheten.

Auktoriserad revisor granskar pastoratets årsredovisning inklusive den separata redovisningen av begravningsverksamheten.

Begravningsombudet samråder med den auktoriserade revisorn i frågor som rör årsredovisningen och kravet på särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader.

1.6 Resurser

Antalet personer som dör i Laholms pastorat är ca 100–120 per år. Det är under 1 % av den totala befolkningen i pastoratet. Vi genomför ca 100 begravningsceremonier per år i pastoratet, övriga begravningsceremonier äger rum i andra pastorat. De flesta gravsätts på pastoratets kyrkogårdar och det börjar uppstå ett behov av större kyrkogård i Laholm. Vi märker en ökad efterfrågan att använda askgravlunden. Kremations-
talet är idag över 80 %.

1.7 Begravningsombud

Uppdraget som begravningsombud handlar om att säkerställa att de personer som inte tillhör Svenska kyrkan får sina intressen tillgodosedda. Det är länsstyrelsen som utser

begravningsombud.

Kyrkogårdsföreståndaren informerar löpande begravningsombudet kring händelser och förändringar som påverkar begravningsverksamheten. Han/hon ges möjlighet att delta i relevanta utbildningar och föreläsningar. Ekonomiansvarig och kyrkogårdsföreståndaren ger begravningsombudet en genomgång av ekonomin och verksamheten före godkännande av budget respektive årsredovisning.

Begravningsombudet har rätt att närvara, ställa frågor och göra påpekanden vid sammanträden i pastoratet när frågor om begravningsverksamheten behandlas. Kallelse med dagordning för kyrkorådets och kyrkofullmäktiges sammanträden skickas till begravningsombudet.

1.8 Lagar och andra krav

Begravningsverksamheten styrs genom krav i begravningslagen och begravningsförordningen och våra kyrkogårdar faller under kulturmiljölagen. Förutom dessa specifika krav finns kollektivavtal för personal samt generella lagar och lokala bestämmelser att förhålla sig till.

För bevakning och styrning av arbetsmiljön har Laholms pastorat en arbetsmiljökommitté och lokala skyddsombud. Pastoratet har interna instruktioner och policys vilka styr arbetet samt har inom vissa områden fastställt användandet av externa arbets- och kontrollinstruktioner.

2. Verksamhetsbeskrivning

2.1 Tjänsteorganisation kyrkogårdsförvaltning

Kyrkoherden har delegerat den operativa verksamheten/förvaltningen till kyrkogårdsföreståndaren.

Kyrkogårdsförvaltningens centrala funktioner utgår från Laholm.

Kyrkogårdsföreståndaren har det övergripande ansvaret för begravningsverksamheten. Han/hon ansvarar för resursfördelning, utveckling och bevakning av arbetsrutiner samt är ett stöd för centrala funktioner och arbetsledare. Vi håller på med ett kontinuerligt förbättringsarbete genom utveckling av skötsel- och arbetsrutiner och arbetar även med rutiner och underhåll för bevarande av kulturhistoriska värden kopplat till gravvårdar och kyrkogårdar.

Kyrkogårdsföreståndaren har också det övergripande ansvaret för kyrkogårdspersonalen och ansvarar för budgetering, uppföljning och redovisning för förtroendevalda och begravningsombud.

I Laholms pastorats organisation har kyrkogårdsföreståndaren även rollen som fastighetschef.

Arbetsledande kyrkogårdsvaktmästare ansvarar för personal, resursfördelningar och planering av det dagliga arbetet på våra kyrkogårdar. Han/hon ansvarar för rutiner och arbete kopplat till vård och underhåll av maskiner, mark, växter och byggnader.

Kyrkogårdsvaktmästare/kyrkogårdsarbetare ansvarar för den dagliga skötseln och underhållet av kyrkogårdar enligt fastställda arbetsrutiner och ansvarsområden. I arbetsuppgifterna ingår även fastighetskötsel vid kyrkor, församlingshem och administrationsbyggnad vilket ej belastar begravningsverksamheten. I S:ta Gertruds kapell deltar kyrkvaktmästare under alla begravningsceremonier oavsett trosuppfattning eller tillhörighet då kapellet används även för borgerliga akter.

Kyrkogårdsassistenten har kontakten med anhöriga till gravsatta och ansvarar för att hålla uppgifter i den digitala gravboken aktuella. Han/hon ansvarar för årlig uppföljning av status på gravrätter och utskick till gravrättsinnehavare vid utgången gravrätt. Del av tjänsten ligger mot serviceverksamheten med rutiner kring avtal för skötsel.

2.2 Utbildning och fortbildning

Vid nyrekrytering till begravningsverksamheten ser vi till kunskaper och tidigare erfarenheter för att få en bred kompetens i arbetslaget. Vid anställning av specifika tjänster eller personer med ledande funktion ser vi särskilt på utbildning och erfarenhet inom avsett område. Då vi i vårt dagliga arbete möter anhöriga och sörjande värderar vi även de sociala egenskaperna vid nyrekrytering. Medarbetarsamtal genomförs årligen med helårs- och säsongsanställda. Vid dessa samtal förs en dialog gällande utbildning och kompetensutveckling. Förutom intern utbildning och upplärning genomförs utbildningar genom branschorganisationer, Göteborgs stift samt lokalt samordnade utbildningar med lokala företag.

2.3 Samverkan med andra huvudmän

Laholms pastorat utför gravgrävningar hos grannpastoraten. Vi har avtal med Halmstads församling vad gäller kremationer.

2.4 Samverkan med begravningsentreprenörer

Kyrkogårdsförvaltningen har tillsammans med berörd personal i pastoratet årliga träffar med de begravningsentreprenörer som generellt anlitas vid begravingar i Laholms pastorat. Det sker för att kunna öka kvalitén i vårt gemensamma arbete. Pastorsexpeditionen och kyrkoherden har fastställt skriftliga rutiner och kontaktvägar för relevanta delar kopplat till bokning, ceremoni, kremation och jordsättning. Det finns fastställda begravningsstider. Tid för urnsättning förläggs till flera olika tillfällen under veckan för att underlätta planeringen både för pastoratet och anhöriga.

2.5 Samverkan med andra trossamfund

Vid behov eller önskemål träffar vi företrädare för andra trossamfund. Vid muslimsk gravsättning anpassas rutinerna för att uppfylla de anhörigas önskan i samråd med imam och inom ramen för arbetsmiljölag och begravningslag.

Bokningsrutinerna är desamma för borgerlig begravning och begravning enligt annan ordning (annat trossamfund) som för begravning enligt Svenska kyrkans ordning.

2.6 Kist- och urntransporter

Vi har möjlighet att transportera högst två kistor samt flera urnor per transporttillfälle vilket ger en kostnadseffektiv hantering och mindre miljöpåverkan.

2.7 Gravrätt

Gravrättsinnehavare registreras av kyrkogårdsadministratören i den digitala gravboken med relevanta uppgifter.

Gravrätten är idag 25 år men har tidigare varit upp till 50 år, vilket innebär att det fortfarande finns äldre gravar med den längre gravrätten kvar. Vid utgången gravrätt har man möjlighet att förlänga gravrättstiden mellan 10 – 25 år. Information om detta skickas ut till gravrättsinnehavaren.

Är gravrättsinnehavaren okänd eller det saknas rätt kontaktuppgifter när en gravrätt går ut skyltas det vid aktuell grav att anhöriga ska kontakta kyrkogårdsförvaltningen. Har kontakt inte tagits inom ett år efter att graven skyltats, återtar förvaltningen gravrätten. Vi har rutiner för arbetet med att hålla gravböcker uppdaterade och rutiner för hur vi söker efter gravrättsinnehavare som inte är kända. Rutinerna utvecklas ständigt.

Ett stort antal gravrättsinnehavare väljer att återlämna gravplatsen när tiden för gravrätt gått ut. Gravrättsinnehavaren får vid återlämnandet information om att gravstensanläggningen kommer att stå kvar i ett år såvida den inte klassificeras som kulturhistoriskt värdefull, något som beslutas av Kulturmiljö Halland. För att bibehålla rätt uttryck på kyrkogården kan kyrkogårdsförvaltningen också välja att behålla gravvården utan gravrättsinnehavare så länge det inte medför någon kostnad. Gravrättsinnehavaren ges möjlighet att själv ta hand om borttagen gravvård, förvaltningen behåller den annars i minst sex månader för att möjliggöra för andra närstående än gravrättsinnehavaren att lämna synpunkter. Gravvården skickas därefter till kross. Förvaltningen har möjlighet att på nytt upplåta en grav 25 år efter senast gravsatt. Se även "Bevarandeplan för kulturhistoriskt värdefulla gravar".

2.8 Ny gravvård

Kyrkogårdsförvaltningen skall bedöma och godkänna ansökan för uppsättande av en ny gravvård innan montering. Ansökan kommer generellt från leverantören i samband

med beställning. På ansökan skall metod för infästning och förankring i mark framgå samt ritning med materialbeskrivning, symboler samt aktuell text. Vid bedömning av gravvården tas även hänsyn till placering.

Om en ny gravvård placeras på en kulturhistorisk del av en kyrkogård där övriga gravvårdar har en specifik karaktär, skall den ha ett liknande uttryck.

2.9 Skötselavtal

Kyrkogårdsförvaltningen i Laholms pastorat erbjuder olika former av skötselavtal baserat på gravskick men även olika tillval. Kostnad och intäkt för skötselavtal konteras mot serviceverksamheten och får inte belasta begravningsverksamheten. Prissättningen baseras på en kalkyl genomförd 2021 med uträkning av tidsåtgång, personalkostnad och inköp av material. Kostnaden omvärderas årligen baserat på prisbasbelopp för aktuellt år i förhållande till prisbasbelopp för 2021.

För att teckna ett skötselavtal i Laholms pastorat krävs en gravvård.

Skötselavtal som tecknats före 2000 och fortfarande är aktuella belastar begravningsverksamheten. Genom gravprogrammet tas årligen ut rapport över antal aktuella skötselavtal tecknade före 2000 samt uppgifter om hur många avtal som avslutats under året.

2.10 Kontroll av gravvård

Vart femte år kontrolleras gravvårdar enligt CGK:s riktlinjer för "montering och provning av gravvårdar". Inom pastoratet finns totalt ca 10 000 gravvårdar. Kontrollen utförs löpande av egen personal, för åtgärder anlitas extern part.

De gravvårdar som inte uppfyller kraven identifieras i en slutrapport och anteckning i gravboken görs. Vi meddelar gravrättsinnehavaren genom utskick och begär svar om åtgärd inom tre månader. Underkända gravvårdar som inte åtgärdas omgående säkras provisoriskt. Om gravrättsinnehavaren inte åtgärdar gravvården inom sex månader skickas en påminnelse med information om konsekvens med svarstid inom en månad. Saknas svar/åtgärd efter påminnelsen skapas ett vanvårdsärende. Gravvården tas här efter bort tidigast ett år efter skapat vanvårdsärende.

Gravstenen behålls minst sex månader efter borttagande. Bedömning av kulturhistoriskt värde före borttagande, se "2.11 Bevarandeplan kulturhistoriskt värdefulla gravar".

2.11 Bevarandeplan kulturhistoriskt värdefulla gravar

Arbetet med kulturhistorisk inventering och bevarandeplan för kyrkogårdar i Laholms pastorat planeras att genomföras under en femårsperiod med början 2022, senaste genomgången är gjord 2009. Kulturmiljö Halland gör en inventering i samråd mellan egen personal och andra personer med god lokal- och historiekännedom. Genomförd

kulturinventering sammanställs i en bevarandeplan för antagande av kyrkorådet och därefter av länsstyrelsen. En sammanställning av kulturhistoriska gravvårdar finns bl. a i boken Gamla Laholm årgång 2017.

Gravvårdar med ett kulturhistoriskt värde registreras i gravboken för identifiering vid framtida händelser kopplat till specifik gravvård/gravrätt. En kulturhistorisk gravvård klass 1 bibehålls på sin plats på kyrkogården även efter återlämnande av gravrätten. Eventuella kostnader för underhåll av en kulturhistoriskt värdefull gravvård utan gravrättsinnehavare belastar begravningsverksamheten.

Vid återlämnande av gravrätt där kyrkogården i helhet inte bedömts tidigare, bedöms kulturvärdet för den specifika gravvården. Ser vi inte att det finns ett kulturhistoriskt värde i gravvården kan den plockas bort. I vissa fall väljer vi att låta gravvårdar även utan kulturhistoriskt intresse vara kvar för att bibehålla uttrycket på våra kyrkogårdar. Besked om att gravvården kan komma att stå kvar förmedlas till gravrättsinnehavaren i samband med återlämnande av gravrätten.

2.12 Vård- och underhållsplan, trädvårdsplan

Arbetet med vård och underhåll av våra kyrkogårdar är en del av bevarandet av kyrkogårdens kulturhistoriska värde. Vi har trädvårdsplaner framtagna för våra kyrkogårdar och kommer fortsätta arbetet med framtagande av vård- och underhållsplaner samt trädvårdsplaner under en femårsperiod där arbetet påbörjades 2018. Vård- och underhållsplaner liksom trädvårdsplaner ska godkännas av länsstyrelsen. Planerna ligger som underlag för praktiskt arbete med trädvård, grusgångar och stenmurar.

Viss del av arbetet kan genomföras internt men mer avancerat arbete köps in från sakkunniga. Vid behov av nedtagning av träd eller andra större ingrepp som inte är specificerade i trädvårdsplanen kontaktas länsstyrelsen för ett godkännande innan arbetet genomförs.

2.13 Byggnader och teknisk utrustning

Vid nyinvesteringar beaktas miljöaspekterna i förhållande till ekonomin. Vi har egen verkstad för reparation och service av maskiner. Vid nyanskaffning ser vi till att minska antal modeller och fabrikat för bättre maskinkännedom och möjlighet till färre reservdelar för reparation och underhåll. Vid nyanskaffning av handmaskiner anskaffar vi i första hand batteridrivna maskiner, både för den globala miljön och närmiljön på kyrkogården liksom för arbetsmiljön för kyrkogårdsarbetaren.

Gravgrävning utförs internt på kyrkogårdarna i pastoratet och externt på kyrkogårdar i grannpastoratet. Utvärdering sker kontinuerligt med avseende på vad som är mest kostnadseffektivt.

2.14 Neutralt begravningskapell

S:ta Gertruds kapell, som kostnadsförs på begravningsverksamheten, kan göras neutralt utan inslag av religiösa symboler. I nuläget erbjuds kapellet till begravningsceremonier som inte är i Svenska kyrkans ordning. I lokalen ryms ca 80 personer. För borgerliga akter har vi utöver S:ta Gertruds kapell även ett begravningsannex i Skummeslöv med plats för ca 30 personer. Vid större borgerliga akter hänvisar pastoratet till Lagagården.

2.15 Kyrkogårdar, begravningsplatser

Våra kyrkogårdar ska vara värdiga viloplats för avlidna samt rofyllda och vackra platser för sörjande, med gravar av allmänt förekommande slag. Genom gravskötselavtal finns möjlighet att få hjälp av kyrkogårdsförvaltningen med plantering och skötsel. I förvaltningen av våra kyrkogårdar ser vi till dess kulturhistoriska värde i sin helhet samt genomför med hjälp av länsmuseet bedömning av enskilda gravar med avseende på kulturhistoriskt bevarandevärde för framtiden.

Kyrkogårdar i Laholms pastorat:

1. Nya kyrkogården "Lagaholm 2:20"

Kyrkogården har varit i bruk sedan år 1882.

Kyrkogården har ca 4000 tusen gravplatser och markytan är 35 100 kvm.

Kyrkogården är indelad i fyra delar varav del 1 och 2 är från 1882.

Del 3 påbörjades år 1915 och del 4 började användas år 1977.

Minneslunden mitt på kyrkogården anlades år 1984.

2. S:t Clemens kyrkogård (gamla kyrkogården)

Kyrkogården är belägen intill S:t Clemens kyrka och i den äldsta delen av Laholm stad.

Var fullbelagd år 1882 och används endast om behörig gravplats fanns att tillgå.

År 2005 anlades en askgravlund och urngravplatser finns för nya gravsättningar.

Finns ca 60 gamla gravplatser som anses som kulturgravplatser.

3. Skummeslövs kyrkogård

Kyrkogården ligger runt Skummeslövs kyrka i nordvästra delen av Skottorps samhälle.

Kyrkogården består av 2 delar varav del 2 började användas år 1934.

Del 1 betecknas som mycket gammal begravningsplats då kyrkan har delar från 1100-talet.

Finns kistgravar och urngravplatser till förfogande.

Finns även minneslund anlagd år 1990 och askgravlund anlagd år 2010.

4. Skogaby kyrkogård.

Skogaby kyrkogård anlades år 1958.

Askgravlund anlades år 2016.

Kapellet uppfördes år 1916.

År 2016 renoverades kapellet invändigt med tillgänglighet som ledord.

Lagar och förordningar

Begravningslag

Begravningslagen innehåller bestämmelser om begravningsverksamheten.

Begravningslag (1990:1144)

Begravningsförordning

Begravningsförordningen innehåller föreskrifter som ansluter till begravningslagen.

Begravningsförordning (1990:1147)

Förvaltningslag

Förvaltningslagen reglerar bland annat förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden och

serviceskyldighet.

Förvaltningslag (1986:223)

Offentlighets- och sekretesslag

Lagen innehåller bestämmelser om myndigheters och vissa andra organs hantering av allmänna handlingar. Vidare innehåller lagen bestämmelser om tystnadsplikt i det allmänna verksamheten och om förbud att lämna ut allmän handling.

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Personuppgiftslag

Lagens syfte är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av

personuppgifter.

Personuppgiftslag (1998:204)

Arbetsmiljölagen

Lagen syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Arbetsmiljöförordning

Arbetsmiljöförordningen innehåller föreskrifter som ansluter till arbetsmiljölagen.

Arbetsmiljöförordning (1977:1166)

Kulturmiljölagen

Det är en nationell angelägenhet att skydda vår kulturmiljö. Kulturhistoriska värden i bland annat kyrkotomter och begravningsplatser skyddas enligt lagen om kulturminnen.

Kulturmiljölagen

Kulturrådets författningssamlingen

Miljöbalken

Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljöbalkens bestämmelser är tillämpliga på krematorieverksamheten.

Miljöbalk (1998:808)

Policydokument och andra styrdokument

Arbetsmiljöpolicy

Handlingsplan - Kränkande särbehandling

Handlingsplan - Sexuella trakasserier

Handlingsplan - Sjukrapportering och rehab

Klädpolicy

Resepolicy

Jämställdhetsplan

IT-policy

Internkontrollreglemente

Beredskapsplan

Delegationsordning

Arbetsordning kyrkoråd

Begravningspastoral

Trädvårdsplan

Bevarandeplan för kulturhistoriskt värdefulla gravar

Policy för kisthantering mm

Dataskyddsförordningen GDPR

CGK:s riktlinjer för gravvårdssäkerhet

Ansvarsdokumentet - Begravningsbyråns och huvudmannens ansvar vid begravning

Under arbete:

Vård- och underhållsplaner

